

ДОКЛАД

за

горите с висока консервационна стойност

на територията на

ТП “ДЛС РОПОТАМО”

специализиран доклад

АКТУАЛИЗИРАН, 2022 година

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	2
ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ ОТ ВИДОВЕ	4
ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ	4
ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ.....	16
ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ.....	42
ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ	44
ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ	46
ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ	52
ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА.....	52
ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТ	53
ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ.....	54
ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ.....	55
ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ	56
ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСЕЛЕНИЕТО	57
ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ	58

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящото проучване е извършено в периода 2010–2012 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на ТП Държавно ловно стопанство „Ропотамо“ (ДЛС „Ропотамо“) и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България", изготвено от WWF Дунавско-Карпатска програма България.

Актуализацията на Доклада се извършва на база ежегодния мониторинг на ГВКС и поради изготвянето на новите Горско и Ловно-стопански планове на ДЛС „Ропотамо“ от 2022 год., като промените, резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия са интегрирани в него, с цел по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

В Практическото ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Практическото ръководство дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Практическото ръководство. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за земите и горите от горския фонд, управлявани от ДГС „Ново Паничарево“. Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

Държавните горски територии на ДЛС „Ропотамо“ са 5223 ha.

Държавно ловно стопанство „Ропотамо“ е получило името от река Ропотамо – най-голямата река на територията на стопанството.

Територията на ловното стопанство е разположена в източната част на Бургаска област. На север то граничи с ДГС „Бургас“, на изток с Черно море, на югоизток с ДГС „Царево“ и на юг и запад с ДГС „Ново Паничарево“.

Горските територии на ДЛС „Ропотамо“ попадат в землищата на общ. Приморско: гр. Приморско, с. Ново Паничарево, с. Ясна поляна, с. Писменово, с. Веселие на общ. Созопол: гр. Созопол, с. Крушевец, с. Росен, с. Равна гора, с. Извор и община Бургас: с. Маринка.

Територията на ДЛС „Ропотамо“ обхваща най-северните разклонения на Странджа, които са предимно с равнинно-хълмист характер и крайморското възвишение „Медни рид“.

В основната си част релефът на станцията е равнинно-хълмист. Билата са заоблени, склоновете предимно полегати до наклонени.

Територията на стопанството се намира в континентално-средиземноморската климатична област или по-точно в климатичния район на Бургаската низина и в Странджанския климатичен район – северната част на Южнобългарската климатична подобласт.

Основната част от горите на територията на ДЛС „Ропотамо“ са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

Настоящото проучване и идентификацията на ГВКС за територията на ДЛС „Ропотамо“ е извършено от екип експерти, в който влизат служители на стопанството и представители на ЛТУ-София, Биологически Факултет на СУ „Климент Охридски“, членове на Ботаническото Дружество, представители на национално представени НПО. По време на разработката екипът е работил в тясно сътрудничество с ръководството на стопанството. Ръководният състав е преминал теоретично обучение за основните принципи по прилагането на методиката на

Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България".

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

Препоръчително е при промени в новите горско и ловно-стопански планове на ДЛС „Ропотамо“ да се интегрират резултатите от изследването и препоръчаните горскостопански мероприятия в него. Това ще допринесе за по-добро и екологосъобразно стопанисване на горските екосистеми в района.

ВКС 1. РАЗНООБРАЗИЕ ОТ ВИДОВЕ

При определянето на тази ВКС се прави оценка на управлението на ДЛС – „Ропотамо“, свързано с опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони. Извършва се инвентаризация на важните за района видове с природозащитна стойност, както и въздействието на лесовъдските дейности върху тях и техните местообитания.

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на видове

ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ И ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:

1. Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;
2. ГТ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с планове за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);
3. ГТ в природни паркове които нямат устройствени документи;
4. ГТ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

1.1.1 Горски територии (ГТ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;

На територията на ДЛС „Ропотамо“ се намират един резерват, един поддържан резерват, две защитени местности и две природни забележителности. Резерват „Ропотамо“ и поддържан резерват „Вельов вир-Водните лилии“ не са обект на този план, защото са под юрисдикцията на Министерство на околната среда и водите, но са неразделна част от горските комплекси в стопанството.

Данни за защитените територии на територията на ДЛС „Ропотамо“ са посочени в Таблица 1.

Таблица 1. Защитени територии, попадащи в границите на ДЛС Ропотамо

Защитена територия	Площ /ха/	Отдел/подотдел	Землище	Заповед за обявяване/ограничения	Цел на обявяване
Резерват «Ропотамо»	1000.7		Созопол Приморско	Заповед № 318 от 07.05.1992 г. на МОС	Да се запазят находищата на множество редки и застрашени от изчезване видове. Кодът му в регистъра е 53.
Поддържан резерват «Вельов вир - Водните лилии»	13.6		Приморско	Заповед № 2080 от 24.07.1962 г. на ГУГ/Главно управление на горите/	Опазване и поддържане на лонгозната гора и находището на водни лилии. Кодът му в регистъра е 22.
Защитена местност БЕГЛИК ТАШ	727,9	450 "б, в, 1, 4", 451 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 455 "д, е,	Приморско Созопол	Заповед № РД-664 от 22.08.2012 г. на	Бивша буферна зона на Резерват

- РОПОТАМО		ж, з, 7, 9", 456 "д, 8", 458 "а, б, в, 2, 3, 4, 5", 460 "о", 466 "г, д, е, ж, з, и, к, 8, 9, 10, 11, 13, 14", 467 "б, в, г, д, е, ж, з, и, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 478 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 479 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 491 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 492 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 493 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 494 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 495 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 496 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 524 "ч, 1", 525 "з, щ, я, а1, 2"		МОСВ	Ропотамо. Разрешава се ползването на горите като такива със специално предназначение; Разрешава се регулиране числеността на дивеча; Кодът и в регистъра е 544.
Защитена местност „Блатото Алепу“	176,6	524:в	Созопол	Заповед № 709 от 22.07.1986 г. на Комитет за опазване на природната среда	Запазване естествените местообитания на защитени и редки водоплаващи птици, както и единственото находище на дяволски орех по Черноморското крайбрежие.
Природна забележителност „Водениците-скални образувания“	73,6	200 "в, 1, 2, 3, 4", 211 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10"	Извор	№ РД – 418/14.11.1995 г. на МОС	Опазване на скални образувания. Кодът и в регистъра е 516.
Природна забележителност „Скалните образувания, фиордите и тюленовата пещера в местност Маслен нос“	17,6	495:3, 49:1, 2.	Приморско	Заповед № 4051 от 29.12.1973 на МГП /Министерство на горите и опазване на природната среда/	Изключително красиви и рядко запазени крайбрежни скали с фиорди. Кодът и в регистъра е 144.

1. Резерват РОПОТАМО

Площ: 1000.7 хектара

Местоположение:

1. **Област:** Бургас, **Община:** Приморско, **Населено място:** гр. Приморско

2. **Област:** Бургас, **Община:** Созопол, **Населено място:** гр. Созопол

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): **Бургас**

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите (РДГ): **РДГ Бургас**

Документи за обявяване: Заповед No.318 от 07.05.1992 г.

Документи за промяна:

1. Прекатегоризация със Заповед No.2080 от 04.09.1962 г.

2. Промяна в площта - увеличаване със Заповед No.318 от 07.05.1992 г.

3. Заповед No.РД504 от 17.07.2001 г.

4. Промяна в режима на дейностите със Заповед No.РД-686 от 21.09.2006 г.

5. Приемане на План за управление със Заповед No.РД-28 от 18.01.2018 г.

Международен статус: Рамсарска конвенция

Цели на обявяване: Уникална флора и фауна по крайбрежието.

Режим на дейности:

В резервата се забраняват всякакви дейности, с изключение на: 1. организирани туристически пътувания с лодки по р. Ропотамо; 2. навлизане на рибарски лодки в устието на р. Ропотамо при бурно море и поддържане на заслон за рибарите на подходящо място; 3. посещения с познавателна цел по маршрути определени с плана за управление на резервата; 4. ползване на пътя между отдели 485 и 486 до устието на р. Ропотамо от местни рибари през риболовния сезон от 1 септември до 30 декември;

2. Поддържан резерват ВЕЛЪОВ ВИР (ВОДНИТЕ ЛИЛИИ)

Площ: 13.6 хектара

Местоположение: Област: Бургас, Община: Приморско, Населено място: гр. Приморско

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Бургас

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите (РДГ): РДГ Бургас: ДЛС Ропотамо

Документи за обявяване: Заповед No.2080 от 24.07.1962 г.

Документи за промяна:

1. Прекатегоризация със Заповед No.381 от 15.10.1999 г.
2. Приемане на План за управление със Заповед No.РД-865 от 30.12.2015 г.

Цели на обявяване: Голямо находище на бяла водна лилия, жълта водна лилия (бърдуче), блатно кокиче, лонгозна гора с преобладание на ясена.

Режим на дейности:

До утвърждаване на план за управление в поддържания резерват се разрешава извършване на следните дейности: 1. Поддържане на водния режим; 2. Поддържане на популацията на водната лилия; 3. Използване на биологични средства за растителна защита.

3. Защитена местност БЕГЛИК ТАШ - РОПОТАМО

Площ: 727.9 хектара

Местоположение:

1. Област: Бургас, Община: Приморско, Населено място: гр. Приморско

2. Област: Бургас, Община: Созопол, Населено място: гр. Созопол

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Бургас

Документи за обявяване: Заповед No.РД-664 от 22.08.2012 г.

Документи за промяна:

1. Заповед No.РД-105 от 05.02.2013 г.

Режим на дейности:

1. Забранява се всякакво ново строителството;
2. Забранява се паша на кози и свине;
3. Забраняват се голи сечи и залесяване с неприсъщи за района дървесни видове;
4. Разрешава се ползването на горите като такива със специално предназначение;
5. Разрешава се регулиране числеността на дивеча;
6. Разрешава се ползване на пасищни площи, ливади и обработваеми земи;
7. Разрешава се ползване на пясъчната ивица за плажуване.

4. Защитена местност БЛАТОТО АЛЕПУ

Площ: 176.6 хектара

Местоположение: Област: Бургас, Община: Созопол, Населено място: гр. Созопол

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Бургас

Документи за обявяване: Заповед No.709 от 22.07.1986 г.,

Документи за промяна:

1. Промяна в площта - актуализация със Заповед No.236 от 26.04.2018 г.,
2. Прекатегоризация със Заповед No.474 от 30.07.2018 г.,

Цели на обявяване:

1. Запазване естествените местообитания на защитени и редки водоплаващи птици, както и единственото находище на дяволски орех по Черноморското крайбрежие

Режим на дейности:

1. Забранява се строителство и всякакви други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водния или режим;
2. Забранява се унищожаване на блатната растителност и събиране на плодовете на дяволския орех;
3. Забранява се палене на огън, опожаряване на тръстиката и другата растителност;
4. Забранява се внасяне и развъждане на видове гръбначни животни без съгласуване с Комитета за опазване на природната среда и БАН;
5. Забранява се убиване, улавяне и безпокоене на птиците, разваляне на гнездата и събиране на яйцата им;
6. Забранява се лов и риболов;
7. Забранява се замърсяване на водите;
8. Разрешава се паша на домашни животни в извън размножителния период на птиците (1 април - 30 юли);
9. Разрешава се добив на сено и традиционното ползване на обработваемите земи;

5. Природна забележителност ВОДЕНИЦИТЕ – скални образувания

Площ: 73.6 хектара

Местоположение:

Област: Бургас, **Община:** Созопол, **Населено място:** с. Извор

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):Бургас

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите (РДГ):РДГ Бургас

Документи за обявяване:Заповед No.РД418 от 14.11.1995 г.

Цели на обявяване:Опазване на скални образувания

Режим на дейности:

1. Забранява се строителство, разкриване на кариери и други дейности, с които се изменя естествения облик на местността или водният ѝ режим;
2. Забранява се повреждането по какъвто и да е начин на скалните образувания;
3. Забранява се улавяне и безпокоене на птиците, разваляне на гнездата, събиране на яйцата и малките им;
4. Забранява се увреждане и унищожаване на естествената растителност, бране на цветя за букети, събиране на билки;
5. Забранява се залесяване с неприсъщи за района дървесни видове;
6. Забранява се извеждане на сечи освен санитарни и отгледни;
7. Забранява се паша на домашни животни;

6. Природна забележителност СКАЛНИТЕ ОБРАЗУВАНИЯ. фиордите и тюленовата пещера в местност Маслен нос

Площ: 17.6 хектара

Местоположение:**Област:** Бургас, **Община:** Приморско, **Населено място:** гр. Приморско

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ):Бургас

Попада на територията на следните Регионални дирекции по горите (РДГ):РДГ Бургас:

Документи за обявяване:Заповед No.4051 от 29.12.1973

Международен статут:Рамсарска конвенция

Цели на обявяване:Исклучително красиви и рядко запазени крайбрежни скали с фиорди

Режим на дейности:

1. Забранява се да се секат, кастрят и повреждат дърветата, както и да се късат или изкореняват всякакви растения
2. Забранява се пашата на какъвто и да е добитък и през всяко време

3. Забранява се да се преследването на дивите животни, птиците и техните малки и развалянето на гнездата и леговищата им
4. Забранява се да се разкриват кариери за камъни, пясък и пръст, с което се провежда и изменя естествения облик на местността и включително водните течения
5. Забранява се чупенето, драскането и повреждането по какъвто и да е начин, сталактити, сталагмити и други скални образувания в пещерите
6. Забранява се извеждането на интензивни и голи главни сечи
7. Разрешава се воденето на санитарна сеч и изваждане престарелите дървета с влошени декоративни качества

1.1.2. Гори и горски територии попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).

Защитени зони за птиците:

1. Комплекс Ропотамо BG0002041

Площ: 3857.75 хектара

Местоположение

1. Област: Бургас, **Община:** Приморско, **Населено място:** гр. Приморско

2. Област: Бургас, **Община:** Созопол, **Населено място:** гр. Созопол

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Бургас

Документи за обявяване: Заповед No.РД-82 от 03.02.2009

Досие на Защитена зона : http://natura2000bg.org/natura/zones_info_b.php?id=264

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
2. Възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Червеногуш гмуркач (*Gavia stellata*), Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Обикновен буревестник (*Puffinus yelkouan*), Среден корморан (*Phalacrocorax aristotelis*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmaeus*), Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Къдроглав пеликан (*Pelecanus crispus*), Голям воден бик (*Botaurus stellaris*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Нощна чапла (*Nycticorax nycticorax*), Гривеста чапла (*Ardeola ralloides*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Блестящ ибис (*Plegadis falcinellus*), Лопатарка (*Platalea leucorodia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Червен ангъч (*Tadorna ferruginea*), Мраморна патица (*Marmaronetta angustirostris*), Белоока потапница (*Aythya nyroca*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Морски орел (*Haliaeetus albicilla*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Голям креслив орел (*Aquila clanga*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Вечерна ветрушка (*Falco vespertinus*), Малък сокол (*Falco columbarius*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Голяма пъструшка (*Porzana porzana*), Средна пъструшка (*Porzana parva*), Малка пъструшка (*Porzana pusilla*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Сив жерав (*Grus grus*), Кокилобегач (*Himantopus himantopus*), Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*), Кафявокрил огърличник (*Glareola pratincola*), Морски дъждосвирец (*Charadrius alexandrinus*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*), Малка чайка (*Larus minutus*), Дългоклюна чайка (*Larus genei*), Дебелоклюна рибарка (*Gelochelidon nilotica*), Гривеста рибарка (*Sterna sandvicensis*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Белочела рибарка (*Sterna albifrons*), Белобуза рибарка (*Chlidonias hybridus*), Черна рибарка (*Chlidonias niger*), Бухал (*Bubo bubo*), Блатна сова (*Asio flammeus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбрия (*Anthus campestris*), Мустакато шаварче (*Acrocephalus melanopogon*), Голям маслинов

присмехульник (*Hippolais olivetorum*), Ястребогушо коптиварче (*Sylvia nisoria*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Червеногуш гмурец (*Podiceps grisegena*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*), Сива патица (*Anas strepera*), Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Шилоопашата патица (*Anas acuta*), Лятно бърне (*Anas querquedula*), Клопач (*Anas clypeata*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Планинска потапница (*Aythya marila*), Ледена потапница (*Clangula hyemalis*), Траурна потапница (*Melanitta nigra*), Каdifена потапница (*Melanitta fusca*), Звънарка (*Bucephala clangula*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Голям нирец (*Mergus merganser*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (*Керкенец*) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Стридожд (*Haematopus ostralegus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Пясъчен дъждосвирец (*Charadrius hiaticula*), Сребриста булка (*Pluvialis squatarola*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Трипръст брегобегач (*Calidris alba*), Малък брегобегач (*Calidris minuta*), Кривоклюн брегобегач (*Calidris ferruginea*), Тъмногърд брегобегач (*Calidris alpina*), Средна бекарина (*Gallinago gallinago*), Черноопашат крайбрежен бекас (*Limosa limosa*), Голям свирец (*Numenius arquata*), Голям червеноног водобегач (*Tringa erythropus*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Малък зеленоног водобегач (*Tringa stagnatilis*), Голям горски водобегач (*Tringa ochropus*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*), Чайка буревестница (*Larus canus*), Малка черногогърба чайка (*Larus fuscus*), Сребриста чайка (*Larus argentatus*), Трипръста чайка (*Rissa tridactyla*), Белокрила рибарка (*Chlidonias leucopterus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Брегова лястовица (*Riparia riparia*).

Режим на дейности:

1. Забранява се премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
2. Забранява се залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
3. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
4. Забранява се извършването на дейности, свързани с отводняване, пресушаване или промяна на водния режим на мочурища и естествени водни обекти, освен при изпълнение на дейности, свързани с подобряване състоянието на водните екосистеми и местообитания;
5. Забранява се подмяната на крайречните гори от местни дървесни видове с неместни такива на разстояние до 50 м от границите на водните обекти;
6. Забранява се косенето на тръстика в периода от 1 март до 15 август;
7. Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
8. Забранява се изграждането на съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра, с изключение на такива, които към датата на обнародване на заповедта са съгласувани по реда на действащата нормативна уредба по околна среда.

Общата площ на инвентаризирани гори в Защитената зона е 1804,3 ха, от която залесена – 1496,6 ха и незалесена – 307,7 ха. Площта на **горските територии, държавна собственост** в обхвата на защитената зона е 37,0 ха, от която залесена – 31,9 ха и незалесена – 5,1 ха.

Обхваща отдели и подотдели: 352 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5", 353 "а, б, е, ж, 1, 2, 4, 5", 354 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2", 451 "б, в, е, и, п", 466 "г, д, е, ж, з, и, к, 8, 9, 10, 11, 13, 14", 467 "б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 473 "д, 1, 6, 11", 474 "а, е, 1", 475 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 476 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67", 477 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13", 478 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 479 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 491 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 492 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 493 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 494 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 495 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 496 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 497 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17", 498 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15", 499 "а, б, в, г, д,

е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 500 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12", 501 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14", 502 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22", 503 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28", 504 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5", 505 "а, б, в, г, д, е, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 6, 7", 506 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4", 507 "а, б, е, ж, з, 1, 2, 3", 508 "а, б, в, г, 2, 3, 5, 6, 7", 524 "в", 525 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, 1, 2"

в т.ч. **горски територии, държавна собственост**: 354 "в, г", 466 "е, ж, и, к, 9, 11, 14", 467 "д, 2", 475 "б, в, д, ж, з", 476 "а, б, к, л, 1, 2, 3, 14", 479 "б", 497 "8", 500 "9, 12", 501 "7, 8", 502 "7", 504 "а, к", 505 "а, к, л, м, 1, 6", 506 "а, и, 4", 507 "б", 525 "а1, 2"

В обхвата на защитената зона за опазване на природните местообитания BG0002041 „Комплекс Ропотамо“ в **горските територии, държавна собственост** влизат и следните **гори във фаза на старост**, отдели и подотдели: 466"е, и, к", 467"д" с обща площ 2,7 ха, цялата залесена.

2. Бакърлъка BG0002077

Площ: 33507.89 хектара

Местоположение:

1. Област: Бургас, **Община:** Бургас, **Населено място:** гр. Бургас

2. Област: Бургас, **Община:** Приморско, **Населено място:** с. Веселие

3. Област: Бургас, **Община:** Созопол, **Населено място:** гр. Созопол, с. Равадиново, с. Росен, с. Черноморец

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Бургас

Документи за обявяване: Заповед No.РД-530 от 26.05.2010 г.

Досие на Защитена зона http://natura2000bg.org/natura/zones_info_b.php?id=294

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;

2. Възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване (видове и местообитания):

1. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР: Червеногуш гмуркач (*Gavia stellata*), Черногуш гмуркач (*Gavia arctica*), Розов пеликан (*Pelecanus onocrotalus*), Малък воден бик (*Ixobrychus minutus*), Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Червена чапла (*Ardea purpurea*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Поен лебед (*Cygnus cygnus*), Малък нирец (*Mergus albellus*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Червена каня (*Milvus milvus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Полски блатар (*Circus cyaneus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Орел рибар (*Pandion haliaetus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Голяма пъструшка (*Porzana porzana*), Средна пъструшка (*Porzana parva*), Сив жерав (*Grus grus*), Саблеклюн (*Recurvirostra avosetta*), Малка черноглава чайка (*Larus melanocephalus*), Малка чайка (*Larus minutus*), Речна рибарка (*Sterna hirundo*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бъбрица (*Anthus campestris*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Малък корморан (*Phalacrocorax pygmeus*), Червеногуша гъска (*Branta ruficollis*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Голям маслинов присмехулник (*Hippolais olivetorum*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Обикновен буреветник (*Puffinus yelkouan*);

2. Съгл. чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР: Малък гмурец (*Tachybaptus ruficollis*), Голям гмурец (*Podiceps cristatus*), Черногуш гмурец (*Podiceps nigricollis*), Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*), Сива чапла (*Ardea cinerea*), Ням лебед (*Cygnus olor*), Бял ангъч (*Tadorna tadorna*), Фиш (*Anas penelope*),

Зимно бърне (*Anas crecca*), Зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), Клопач (*Anas clypeata*), Червеноклюна потапница (*Netta rufina*), Кафявоглава потапница (*Aythya ferina*), Качулата потапница (*Aythya fuligula*), Планинска потапница (*Aythya marila*), Обикновена гага (*Somateria mollissima*), Среден нирец (*Mergus serrator*), Голям ястреб (*Accipiter gentilis*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Воден дърдавец (*Rallus aquaticus*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Лиска (*Fulica atra*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Сребриста булка (*Pluvialis squatarola*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Тъмногръд брегобегач (*Caldris alpina*), Голям свирец (*Numenius arquata*), Малък червеноног водобегач (*Tringa totanus*), Голям зеленоног водобегач (*Tringa nebularia*), Речна чайка (*Larus ridibundus*), Чайка буревестница (*Larus canus*), Пчелояд (*Merops apiaster*), Жълтокрака чайка (*Larus cachinnans*).

Режим на дейности:

1. Забранява се залесяването на пасища, ливади и мера, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
2. Забранява се използването на пестициди и минерални торове в пасища;
3. Забранява се косенето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност в периода от 1 март до 15 август;
4. Забранява се паленето на тръстикови масиви и крайбрежна растителност;
5. Забранява се изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в "Държавен вестник" има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, както и с изключение на тези за самостоятелно захранване на обекти.

Общата площ на инвентаризираните гори в Защитената зона е 1351,0 ха, от която залесена – 1229,2 ха и незалесена – 121,8 ха. Площта на **горските територии, държавна собственост** в обхвата на защитената зона е 686,9 ха, от която залесена – 605,6 ха и незалесена – 81,3 ха.

Обхваща отдели и подотдели: 342 "а, б, д, 1, 2, 3, 4, 5, 8", 343 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11", 344 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4", 345 "а, б, в, 1, 2, 3, 4", 347 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 348 "а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 349 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4", 350 "а, б, в, г, е, ж, 1, 2, 3, 4", 351 "а, 1, 2", 362 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 363 "а, б, в, г, 1", 413 "а, б, в, г, д, е, ж, 1", 414 "а, б, в, г, д, е", 415 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2", 416 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 417 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2", 430 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5", 431 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3", 432 "а, б, в, г, д, е, ж, 1", 433 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 434 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 435 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 436 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5", 437 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1", 438 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4", 439 "а, б, в, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 1414 "а, б, 1, 2"

в т.ч. **горски територии, държавна собственост**: 342 "а, б, д, 1, 2, 3, 4, 5, 8", 343 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11", 344 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4", 345 "а, б, в, 1, 2, 3, 4", 347 "б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 348 "а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 349 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4", 350 "а, б, в, г, е, ж, 1, 2, 3, 4", 351 "а, 1, 2", 362 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 363 "а, б, в, г, 1", 416 "2", 430 "3", 431 "б, 1", 432 "а, 1", 433 "а, 1, 3, 7", 434 "д, е, 2, 4, 5, 6, 7", 435 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8", 436 "в, г, д, 2, 3, 4, 5", 437 "е, ж, 1", 438 "2", 439 "а, б, в, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6"

В обхвата на защитената зона за опазване на местообитанията на дивите птици BG0002077 „Бакърлъка“ в **горските територии, държавна собственост** влизат и следните **гори във фаза на старост**, отдели и подотдели: 344 "а, б, в, г"; 348 "а"; 435 "а, б, в"; 436 "в, г, д"; с обща залесена площ 103,9 ха.

Защитени зони за местообитанията:

1. Защитена зона Ропотамо BG0001001

Площ: 98099.76 хектара

Местоположение: Област: Бургас, **Община:** Приморско, **Населено място:** гр. Китен, гр. Приморско, с. Веселие, с. Ново Паничарево, с. Ясна поляна

2. Област: Бургас, **Община:** Созопол, **Населено място:** гр. Созопол, с. Крушевец

Попада на територията на следните Регионални инспекции по околната среда и водите (РИОСВ): Бургас

Документи за обявяване: Заповед No.РД-1042 от 17.12.2021 г.

Документи за промяна:

Промяна в площта - увеличаване с Решение No.660 от 08.11.2013 г.

Цели на обявяване:

1. Опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитанията на посочените в т. 2.2 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Черноморския биогеографски регион;
2. Подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 1150*, 1530*, 2110, 2120, 2130*, 2180, 2190, 6220*, 62A0, 6430, 91E0*, 91F0, 91M0 и 92A0;
3. Подобряване на местообитанията на видовете Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и Леопардов смок (*Elaphe situla*);
4. При необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в т. 2.1, местообитания на посочени в т. 2.2 видове и техни популации.

Общата площ на инвентаризираните гори в Защитената зона е 5209,3 ха, от която залесена – 4594,5 ха и незалесена – 614,8 ха. Площта на **горските територии, държавна собственост** в обхвата на защитената зона е 922,2 ха, от която залесена – 848,2 ха и незалесена – 71,0 ха. Обхваща отдели и подотдели: 242 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, 1, 2, 3", 243 "б, в, г, д, е, ж, з, м, н, о, п, р, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11", 244 "1", 247 "б, д, 2, 3, 4", 249 "а, б, в, д, 1, 2", 299 "ж, м, о, щ, ю, я, а1", 302 "в, г, д", 306 "б, в, г, п, с", 307 "г, д, е", 308 "ж, л", 312 "з", 314 "н, р, т, у", 316 "г, д, е", 318 "а, ж, и, к, л, м, н, 1", 319 "в, г, д, е, ж, з, л, м, н, о, 2, 3, 5", 321 "а, б, 1", 322 "б, в, 2", 323 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4", 324 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 325 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3", 326 "а, б, 1, 2, 3, 4, 5", 327 "а, б, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 328 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 329 "1, 2", 330 "б, в, г, 1, 2, 3", 332 "б, 1", 333 "а, б, в, 1, 9, 12", 334 "а, б, в, 1, 3, 4", 335 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3", 336 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5", 337 "а, б, в, 1", 338 "а, б, в, 1, 2, 3", 339 "а, б, в, г, 2, 3, 4", 342 "б, 3", 352 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5", 353 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 354 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2", 436 "в, 5", 439 "а, б, в, г, д, 2, 3, 5", 440 "а, в, г, д, е, 5", 442 "е, ж, 3", 443 "д", 444 "в, г, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 445 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 446 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5", 447 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 448 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 449 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5", 450 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 451 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 455 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 456 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 457 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4", 458 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 459 "а, б, 1, 2", 460 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21", 464 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15", 465 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5", 466 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14", 467 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 468 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13", 469 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 470 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 471 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4", 472 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 473 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11", 474 "а, б, в, г, д, е, 1, 2", 475 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 476 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67", 477 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13", 478 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 479 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 491 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 492 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 493 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 494 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8", 495 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 496 "а, б, в, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 497 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17", 498 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15", 499 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9", 500 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12", 501 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14", 502 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22", 503 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, г1, д1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28", 504 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5", 505 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 506 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, 1, 2, 3, 4", 507 "а, б, е, ж, з, 1, 2, 3", 508 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7", 509 "а, б, в, г, 1, 2", 510 "а, б, в, г, д, 1, 2", 511 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4", 512 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 513 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, 1, 2", 514 "а, б", 515 "а, б, 1", 516 "а, б, в, 1", 517 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19", 518 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12", 519 "а, б, в, г, д, 1, 2", 520 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, 1, 2, 3, 4, 5", 521 "а, б, в, г, д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5", 522 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12", 523 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16,

17, 18, 19, 20", 524 "а, б, в, г, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, 1", 525 "а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ф, х, ц, ч, ш, щ, ю, я, а1, б1, в1, 1, 2"

- в т.ч. **горски територии, държавна собственост**: 242 "2, 3", 243 "9, 11", 249 "1, 2", 299 "ж, щ", 302 "в, г", 319 "3", 322 "б, в, 2", 323 "а, б, в, г, д, е, 1, 2, 3, 4", 324 "а, б, в, г, з, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 325 "а, б, в, г, д, е, ж, з, 1, 2, 3", 328 "а, б, в, г, 2, 4, 7, 8", 332 "б, 1", 333 "а, б, в, 1, 9, 12", 334 "а, б, в, 1, 3, 4", 335 "а, б, в, д, е, 1, 2, 3", 336 "а, б, в, г, д, 1, 2, 3, 4, 5", 337 "а, б, в, 1", 338 "а, б, в, 1, 2, 3", 339 "а, б, в, г, 2, 3, 4", 342 "б, 3", 353 "г, 3", 354 "в, г", 436 "в, 5", 439 "а, б, в, г, д, 2, 3, 5", 440 "а, в, г, д, е, 5", 442 "е, ж, 3", 444 "3", 445 "4", 448 "д, е, ж, 1, 2, 3, 4, 5", 450 "а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 5, 6", 451 "а, г, д, ж, з, к, л, м, н, о, р, 1, 2, 3, 4, 7, 8", 455 "г, 4, 5, 6", 456 "6, 7", 458 "6", 460 "п, 10, 11", 466 "е, ж, и, к, 7, 9, 11, 14", 467 "д, 2", 468 "5", 469 "ж, 1, 9", 475 "б, в, д, ж, з", 476 "а, б, к, л, 1, 2, 3, 14", 479 "6", 497 "8", 500 "9, 12", 501 "7, 8", 502 "7", 504 "а, к", 505 "а, к, л, м, 1, 6", 506 "а, и, 4", 507 "б", 523 "л, м, 4", 524 "ч, 1", 525 "а1, 2".

В обхвата на защитената зона за опазване на природните местообитания BG0001001 „Ропотамо“ в **горските територии, държавна собственост** влизат и следните **гори във фаза на старост**, отдели и подотдели: 302 "в", 324 "г, з", 325 "б, в, г, д, е, ж, з", 436 "в", 440 "в, г, е", 451 "р", 466 "е, и, к", 467 "д", 469 "ж" с обща залесена площ 137,8 ха.

Природни местообитания, опазвани от Защитена зона „Ропотамо“, установени в инвентаризираните територии са:

- **91F0** Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia* покрай големи реки (*Ulmion minoris*)

Riparian mixed forest of *Quercus robur*, *Ulmus laevis* and *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* or *Fraxinus Estuaries*;

- **91M0** Балкано-панонски церово-горунови гори

Pannonian-Balkan turkey oak-sessile oak forests;

Списък на подотделите, **горска територия държавна собственост** по видове хабитати:

- **91F0**: 324 "г, з", 325 "д", 335 "е", 451 "к, л, м, р", 466 "е, ж, и, к", 467 "д", 468 "ж", 469 "ж", 475 "б", 476 "а", 525 "а1" с обща площ 23,6 ха;

- **91M0**: 299 "ж, щ", 302 "в, г", 322 "б, в", 323 "а, б, в, г, д, е", 324 "а, б, в", 325 "а, б, в, е", 328 "а, б, в, г", 332 "б", 333 "а, б, в", 334 "а, б, в", 335 "а, б, в, д", 336 "а, б, в, г, д", 337 "а, б, в", 338 "а, б, в", 339 "а, б, в, г", 342 "б", 353 "г", 354 "в, г", 436 "в", 439 "а, б, в, г, д", 440 "а, в, г, д, е", 442 "е, ж", 448 "д, е, ж", 450 "а, б, в, г", 451 "а, г, д, ж, з, н, о", 455 "г", 460 "п", 475 "в, д, ж, з", 476 "б, к, л", 504 "к", 505 "а, к, л, м", 506 "а, и", 507 "б", 523 "л, м", 524 "ч" с обща площ 797,2 ха.

В таблицата са показани данни за установените хабитати в **горските територии, държавна собственост** и тяхното разпределение по площ и група гори.

Таблица

Разпределение на ОБЩАТА площ по местообитания и група гори, в **горските територии, държавна собственост**

Местообитания	иглолистни	широколист. високост.	издънкови за превръщане	нискост.	Всичко	%	в т.ч. ГФС	
							ха	%
91F0	-	23,5	0,1	-	23,6	2,9	17,0	72,3
91M0	-	3,0	794,2	-	797,2	97,1	94,0	11,7
Всичко	-	26,5	794,3	-	820,8	100,0	111,0	13,5

Стандартният формуляр за зоната със списък на местообитанията и видовете е на страницата: http://natura2000bg.org/natura/UserFiles/File/SDF/SDF_BG0001001.pdf

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

1. За защитените територии в границите на ДЛС „Ропотамо“ няма изготвени планове за управление. Стопанисването на горите и горските територии да се извършва съгласно Закона

за защитените територии, заповедта за обявяване и заповедите за прекатегоризация, като са в сила следните допълнителни ограничения:

- ✓ За природните горски местообитания, включени в Приложение 1 на Закона за биологичното разнообразие, се прилагат нормите и режимите за горскостопанските мероприятия, дефинирани в наръчника "Режими за устойчиво управление на горите в Натура 2000", издаден от Изпълнителна агенция по горите.
- ✓ Санитарни и принудителни сечи, се водят само в случаите когато има големи природни нарушения (ветровали, снеговали, пожари) или каламитети. Санитарни сечи при каламитети се провеждат само при наличие на повреди и съхнене на дървета, съставляващи не по-малко от 20% от запаса на насаждението, при спазване нормите за запазване на количествата мъртва дървесина посочени по-долу.
- ✓ При провеждане на сечи се запазват стояща и лежаща мъртва дървесина и загиващи дървета, които са не по-малко от 10% от запаса на насаждението преди сечта, като не по-малко от 5% е стояща мъртва дървесина. Мъртви дървета, застрашаващи безопасността на хора и съоръжения в гората, се повалят и оставят като лежаща мъртва дървесина.
- ✓ Оставяне на буферна зона около постоянните водни течения с ширина не по-малка от 15 м, в която не се извеждат сечи или те са с интензивност не по-голяма от 5 % от запаса.
- ✓ Прилаганите лесовъдски мероприятия да се съобразяват с естествената динамика на горските екосистеми и сукцесионните процеси.
 - В насаждения доминирани от светлолюбиви видове се прилагат: постепенно-котловинна и неравномерно-постепенни сечи и система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина (Саарландски метод);
 - В насаждения доминирани от сенкоиздъжливи видове се прилагат: групово-постепенна и неравномерно-постепенни сечи и система от сечи за индивидуално производство на висококачествена дървесина (Саарландски метод);
- ✓ Не се извеждат голи сечи, в т.ч. и в горите от нискостъблени стопански клас, с изключение на плантациите от бързорастящи видове.
- ✓ Обемът на годишното ползване се основава на принципа на устойчивостта и не надхвърля прираста на гората за съответната територия. Изключения се допускат само при документирана необходимост от провеждане на санитарни и принудителни сечи.
- ✓ В горите в които се планира провеждане на отгледни сечи са в сила следните ограничения и норми:
 - осветленията и прочистките имат за цел осигуряване на присъствието на автохтонните дървесни видове или предшествашите ги пионерни видове;
 - прорежданията и пробирките се извършват по върхов или комбиниран метод с върхов уклон. Допуска се отварянето на прозорци, с цел инициране на възобновяването на малки групи и хетерогенизиране на вертикалната и хоризонтална структура;
 - не се допуска еднократно отсичане на повече от 25% от запаса на насаждението;
 - склопеността и пълнотата на насаждението след провеждане на отгледни сечи не се допуска да бъде по-малка от 0,8;
 - за осигуряване на акумулация на мъртва дървесина при отгледните сечи се запазват подтиснати и част от некачествените, повредените и особено загиващи дървета, които не конкурират директно качествени дървета.
- ✓ Не по-малко от 10% от площта на всяко природно горско местообитание (Приложение I от Закона за биологичното разнообразие) в защитените зони на територията се обособява като „гори във фаза на старост“ както границите и местоположението на тези площи не се променят.
- ✓ приоритет имат възобновителните сечи с дълъг възобновителен период;
- ✓ в насажденията с изведени подготвителни и осеменителни и осветителни фази на постепенна сеч, следващите фази на сечта да се изведат в съответствие с принципите на дългосрочните възобновителни сечи; Не се извеждат окончателни фази на краткосрочно-постепенните сечи! За останалите видове сечи се оставят неотсечени най-малко 10 бр./ха биотопни дървета.

- ✓ при провеждане на възобновителни сечи не се допуска еднократно отсичане на повече от 25 % от запаса на насаждението;
- ✓ площта на първоначално отворените при възобновителните сечи прозорци е не по-голяма от 0,05 ха;
- ✓ клоните и остатъците от сечта се оставят равномерно разпръснати в местата на падане на дърветата извън местата с подраст;
- ✓ извозът на отсечената дървесина се извършва само на секции;
- ✓ използват се техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка и пътната инфраструктура;
- ✓ след прекратяване на горскостопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища).
- ✓ Да се толерират автохтонните видове за местообитанието, в т.ч. естествените пионерни формации.
- ✓ При възникване на едроплощни нарушения е препоръчително част от засегнатата територия да не се залесява а да се остави на естествената сукцесия.
- ✓ Забрана за залесяване на естествените открити пространства, с изключение на мероприятия за контрол на порои и ерозионни процеси.
- ✓ Забрана за залесяване с чужди видове и/или произходи. Залесяване се допуска само с местни видове, за подпомагане на възобновяването. При почвоподготовката не се допуска пълна пълна обработка – дълбока оран, широки тракторни тераси.
- ✓ Трансформация на създадените монокултури, с цел възстановяване на местната флора и естествената структура на гората. Не трябва да се допуска повторно доминиране в състава на външни видове в следващата растителна генерация.
- ✓ Във вододайните зони пълнотата на насажденията да не се намалява под 0.5.
- ✓ Спазват се следните норми при проектиране, строеж и поддръжка на горски пътища:
 - Новите пътища се планират предварително върху топографски карти, които показват съществуващите водни течения. Пътищата са проектирани, така че терена да се подлага на минимални промени. Там, където е възможно, пътищата се разполагат по естествени тераси, била и хоризонтални склонове. Строителството на пътища в стръмни и тесни долини, при опасност от свлачища или нестабилни терени, естествени отводнителни канали и водни течения трябва да се намали до възможния минимум. Пътищата не трябва да се прокавват през чувствителни от екологична гледна точка райони. Насипите и изкопите трябва да се стабилизират, за да се избегнат ерозионни процеси. За намаляване на ерозията се предвижда изграждане на дренажни системи и водостоци.
- ✓ Пресичането на водни течения се планира преди започване на дейностите и се указва на съответните карти. Пресичането на водни течения се свежда до възможния минимум. Пресичането на водни течения е перпендикулярно на течението. Горските и извозните пътища в ниските части на долините са възможно най-отдалечени от водните течения. Водостоците се проектират по начин, който не пречи на миграцията на рибата, не формират бързи течения или речни легла, неподходящи за рибата. Дренажните канали да не се заустват в естествени водни течения. Когато това е неизбежно, се инсталират сифони за тиня, които редовно се почистват. Нови пътища не се строят в речните корита. Съществуващите в речните корита пътища се затварят и се строят заместващи ги.
- ✓ В теченията на реките не се пускат материали от пътната подложка или отпадъци (напр. камъни или храсти) от подготовката на обекта или от други дейности.
- ✓ Горскостопанските машини трябва да са снабдени с маслоуловители/абсорбенти. В местата за зареждане на верижните триони трябва да се осигурят подходящи маслоуловители/абсорбенти или непропускливи резервоари. Не трябва да има течове на масло/гориво от горскостопанската механизация. За верижните триони се препоръчва използването на биологично разградиво масло, както и хидравлично масло за горскостопанските машини.
- ✓ При каменливи и урвисти терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия.
- ✓ Предприети са действия за балансиране, регламентиране и мониторинг на пашата на домашни животни.

- ✓ В горскостопанската практика не се използват веществата от Тип 1А и 1В на Световната здравна организация, хлорвъглеродните пестициди; неразпадащи се пестициди; токсични пестициди или такива чиито производни остават биологично активни и се акумулират в хранителната верига, както и всички пестициди, които са забранени с международни споразумения.

2. Необходимо е извършването на периодични консултации със специалисти за установяване на потенциалното присъствие на малко познати, но застрашени, изчезващи или ендемични видове на територията на горскостопанската единица

3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

4. Да се извърши оценка на благоприятното природозащитно състояние за горските екосистеми на територията на ДЛС „Ропотамо“. По линия на превенцията, прилаганите горскостопански дейности да бъдат изцяло съобразени с поддържането и подобряването на благоприятното природозащитно състояние на горските видове и местообитания.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. ДЛС „Ропотамо“ съвместно с РИОСВ Бургас трябва да определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

2. Препоръчваме да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от Приложение 1 към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ГТ, включваща местообитания на видовете, включени в Приложение 1 към ръководството е ГВКС.

В тази консервационна стойност попадат както гори – находища на застрашени и изчезващи видове, така и гори с естествени характеристики, представляващи потенциално такова местообитание.

Това се налага поради рядкостта на видовете, както и заради нуждата от опазване на местообитания от критично значение на тези и други видове. Видовете са посочени в Приложение 1 към Практическото ръководство за ГВКС. Приложението е разработено въз основа на Червения списък на IUCN (1997) с използвани категории “критично застрашен” и “уязвим”, Червената книга на НРБ, том I и II, Атлас на ендемичните растения в България. При теренните проучвания на територията на ТП ДЛС Ропотамо са установени находища на видове попадащи в Приложение 1. На базата на хорологични данни са посочени потенциални видове от приложението, които евентуално могат да се установят в рамките на държавното горско стопанство. Дадени са конкретни за всеки вид указания за стопанисване и мониторинг.

Растителни видове включени в Приложение 1 към Практическото ръководство за ГВКС, установени на територията на ТП ДЛС „Ропотамо“

➤ Пролетно ботурче (*Cyclamen coum* Mill.)

Многогодишно тревисто растение с кръгла грудка. Листата са едри, целокрайни, с бърбековидна форма. Появяват се преди и по време на цъфтежа. От горната им страна често има бледозелен до белезникав концентричен контур или петно. Цветовете са едри, лилаво-

розови, разположени на дълги дръжки. Цъфти от февруари до април. Плодът представлява кръгла кутийка, узряваща и разпукваща се в земята. Отровно растение. В България видът е разпространен в Странджа, Източна Стара планина и по Черноморското крайбрежие, където се среща в дъбови гори и храсталаци.

Включен е в Закона за биологичното разнообразие, в Червена книга на Н.Р. България с категория „рядък“ (Велчев и др. 1984) и в Бернската конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания. Силно уязвим при нерегламентирано бране за букети рано на пролет.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДЛС.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на пролетното ботурче да се провеждат през месеците февруари, март и април - по време на цъфтежа. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на ботурчето. Склопеността да не пада по 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва през 5 години – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

➤ Триръбеста хептатера (*Heptaptera triquetra* Vent.)

Многогодишно тревисто растение, растящо из храсталаци и горски поляни, светли дъбови гори най-често на силно излужени канелени горски почви, формирани върху андезитни скали или върху доломити и доломитни варовици (до 400 m н.в.). Размножава се със семена. Цъфти юни-юли, плодоноси юли-август. Възобновителните възможности са слаби. Хемикриптофит.

Включен е в „Червена книга на НР България, том 1 (Велчев и др. 1984), с категория „рядък“, балкански ендемит.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се внимава при провеждане на горскостопанските дейности да не се нанасят механични повреди на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на триръбеста хептатера да се провеждат през месеците юни и юли - по време на цъфтежа. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на триръбеста хептатера. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

При установяване на находището на вида, проверка на състоянието му периодично през 3÷5 години, като се определят брой индивиди, брой цъфтящи и плодоносещи индивиди, и здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

➤ Бяла гъжва (*Sesleria alba* Sibth. & Sm.) – рядък

Многогодишно туфесто тревисто растение, хемикриптофит, достигащо на височина до 30-50 cm. Коренището е хоризонтално. Листата са линейни, с къси влакнести влагалища, 3-5 mm широки. Плевите са 7-8 mm дълги, по жилките ресничести. Цветовете са осилести, като средният осил на долната плевица е 2-5 пъти по-къс от нея. Близалцето е дълго, с перести власинки. Съцветието е овална, рехава, беззникава класовидна метлица. Расте в гори на източен горун. Цъфти август-октомври, плодоноси септември-ноември.

Включен е в „Червена книга на НР България, том 1 (Велчев и др. 1984), с категория „рядък“, балкански субендем.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се внимава при провеждане на горскостопанските дейности да не се нанасят механични повреди на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на бяла гъжва да се провеждат през месеците август и септември - по време на

цъфтежа. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на бяла гъжва. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

При установяване находището на вида, проверка на състоянието му периодично през 3÷5 години, като се определят брой индивиди, брой цъфтящи и плодоносещи индивиди, и здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

➤ Черноморска ведрица (*Fritillaria pontica* Wahlenb.)

Многогодишно тревисто луковично растение с дълбоко триръбести стъбла, високо 20-50 cm, геофит. Листата са ланцетни, разположени от средата нагоре по стъблото, срещуположни или по три в прешлени. Цветовете са единични, с прост околоцветник от широкозвънчевидно венче с бледо виненочервен ръб и широка зелена ивица и три прицветни листа в прешлен., наведени на долу, дълги 2,5-3,5 cm и широки 1-1,5 cm. Цъфти в периода март – април, а плодоноси от юни до юли. Размножава се семенно и вегетативно. Среща се в широколистни и смесени планински и низинни гори и храсталаци в Източна и Южна България.

Видът е защитен и е включен в ЗБР, в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „рядък“. Български субендемът.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДГС.

Мероприятията по маркиране на лесосечения фонд в установените находища на черноморската ведрица да се провеждат през месеците март и април - по време на цъфтежа ѝ. При установяването наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на ведрицата. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва периодично през 3÷5 години – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

➤ **Българска круша (*Pyrus elaeagnifolia* subsp. *bulgarica*(Khutath. et Sachok.) Valev in Jordanov)**

Ниско дърво, фанерофит (8-10 m). Листата лопатовидни, влакнести. Плодовете са почти сплескано-кълбести, с обърнати назад чашелистчета. Размножава се със семена и вегетативно (чрез издънки). Цъфти през юни, а плодоноси септември-октомври. Среща се в дъбови гори и храсталаци.

Видът е защитен и е включен в ЗБР, в Червена книга на Н.Р. България (Велчев и др. 1984) с категория „рядък“. Български ендемит.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се внимава при провеждане на горскостопанските дейности да не се нанасят механични повреди на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на българска круша да се провеждат през месец юни - по време на цъфтежа. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите от българска круша. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

При установяване находището на вида, проверка на състоянието му периодично през 3÷5 години, като се определят брой индивиди, брой цъфтящи и плодоносещи индивиди, и здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

➤ **Кримско зарасличе (*Symphytum tauricum* Willd.)**

Многогодишно тревисто растение с късо вретеновидно коренище. Стъблото е високо до 50–60 cm, изправено, силно разклонено, гъсто късо- и дългочетинесто. Листата са обратнойцевидни, в основата закръглени или сърцевидни, на върха заострени. Съцветията са малоцветни, рехави. Чашката е гъсто четинестовлакнеста. Венчето е светложълто, тръбицата по-дълга от чашката. Орехчета са яйцевидни, полуизвити, брадавичести, тъмнокафяви. Цъфти април-юни, плодоноси април-август. Опрашва се от насекоми. Размножава се предимно със семена.

Обитава сенчести, храсталачни и песъчливи места. Участва в състава на тревни съобщества в пояса на широколистните гори. Популациите са фрагментирани, с малка численост (Генова 2011).

Видът е включен в Червена книга на Р. България т. 1 с категория „застрашен“ (Пеев и др. 2011).

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на други потенциални находища на вида, като това е препоръчително да се извършва през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДЛС. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на кримско зарасличе да се провеждат през месеците април-август – по време на цъфтежа и плодоносенето. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на кримско зарасличе. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва периодично през 3÷5 години – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

➤ **Форскалеева какула (*Salvia forskahlei* L.) – рядък ЗБР**

Многогодишно тревисто растение с късо подземно коренище, хемикриптофит. Среща се из гори и храсталаци на излужени канелени горски почви от 200 до 800 m н.в. На места образува плътни популации. Размножава се със семена. Цъфти юни-септември, плодоноси юли-октомври. Има добри възобновителни възможности. Геофит.

Включен е в ЗБР и в Червена книга на НР България, том 1, с категория „рядък“ (Велчев и др. 1984).

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се внимава при провеждане на горскостопанските дейности да не се нанасят механични повреди на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на форскалеева какула да се провеждат през месеците юни и юли - по време на цъфтежа. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на форскалеева какула. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

При установяване находището на вида, проверка на състоянието му периодично през 3÷5 години, като се определят брой индивиди, брой цъфтящи и плодоносещи индивиди, и здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Други растителни видове с висока природозащитна стойност

➤ Scleropodium touretii (Brid.) L.F. Koch

Многогодишен едър страничноплоден листнат мъх. Образува жълто-зелени или бледозелени лъскави чимчета. Стъблата 3–8 cm дълги, слабо разклонени. Клонките с тъпивърхове, различно дълги, гъсто облистени с припокриващи се, керемидообразно наредени листа. Листата силно вдлъбнати, яйцевидни или триъгълно сърцевидни, с късо връхче и слабо назъбени към върха, понякога с надлъжни гънки. Жилката единична, завършваща в средата на листа или къса, двойна. Спороносната кутийка наклонена, гладка, с остроконично капаче, издигната на висока брадавичеста дръжка. Двудомен.

Среща се на затревени места в горски и храстови съобщества и в пасища в пояса на дъбовите гори (Ганева 2011).

Видът е включен в Червена книга на Р. България т. 1 с категория „застрашен“ (Пеев и др. 2011).

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и късане на растенията от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида. Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища да се провеждат през зимата. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят ценопопулациите на вида. Склопеността да не пада под 0,6.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва ежегодно – площ на територията, заета от чимове на мъха.

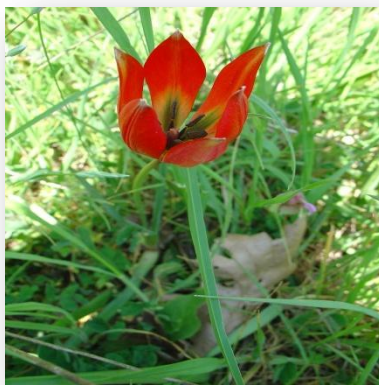
Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

➤ **Тракийско лале (*Tulipa thracica* Davidov)**

Многогодишно тревистолуковично растение. Луковицата овално-конична, обвивните люспи червеникаво-кафяви. Стъблото високо до 40 cm, изправено. Листата 3–7, голи, по-дълги от стъблото. Околоцветникът звънчевиден, до 3 cm в диаметър; околоцветните листчета еднакви, продълговати, заострени, отвън червени, сбледожълтеникава ивица, отвътре светлорозови, стясно синьо-виолетово петно в основата, голи. Тичинковите дръжки виолетови, в основата и на върха жълти, прашниците ръждивокафяви. Плодът цилиндрична кутийка. Цъфти април-май, плодоноси юни-юли. Размножава се вегетативно и по-рядко със семена.

Обитава разсветлени тревисти места и храсталаци, на плитки, каменисти почви, само на силикатен терен. Среща се рядко, с единични индивиди, разположени на голямо разстояние един от друг, или на групи от по няколко или множество индивиди (Пеев и Цонева 2011).

Видът е включен в ЗБР и Червена книга на Р. България т. 1 с категория „критично застрашен“ (Пеев и др. 2011).

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и механични повреди на индивидите от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Инвентаризиране и картиране на находищата на вида, като това е препоръчително да се извършва през пролетта. Дейностите могат да се извършват и от служители на ДЛС.

Мероприятията по маркиране на лесосечния фонд в установените находища на тракийското лале да се провеждат през месеците март, април и май - по време на цъфтежа. При установяването на наличие на вида, дърветата в съседство се запазват и не подлежат на сеч. При дейностите да се внимава да не се повредят индивидите на лалето.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка състоянието на находището на вида да се извършва периодично през 3÷5 години – брой индивиди, определяне на възрастовата структура на ценопопулацията (брой цъфтящи или плодоносещи индивиди), здравословно състояние (наличие на повреди или вредители).

Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на средата.

➤ **Странджанско бясно дърво (*Daphne pontica* L.)**

Вечнозелен храст, висок 50–100 cm, с разперени клони. Листата са обратнотънчавидни, 2–2.5 пъти по-дълги отколкото широки. Цветовете са жълтеникаво-зелени, по двойки на общи дръжки, голи, събрани в скъсени щитовидни съцветия, върху едногодишни клонки. Чашелистчетата са бледожълти, почти равни по дължина на хипантия. Хипантият дълъг 8–10 mm, тънък. Плодът яйцевиден, черна костилка. Цв. IV–V, пл. VI–VIII. Размножава се със семена.

Среща се в умереновлажни гори, рядко храсталаци с доминиране на източен горун и източен бук (Димитрова 2011).

Видът е преглациален реликт, включен е в ЗБР и в Червена книга на Р България т.1. с категория „заstraшен“ (Пеев и др. 2011).

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на месторастенията и механични повреди на индивидите от вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се вземат мерки против нанасяне на механични повреди върху екземплярите на вида. Да не се разкъсва склопа при извеждане на сечи. Да се извършва предварително планиране и оценка на лесовъдските мероприятия, преди началото на дейностите в близост до находищата на вида, с цел да не се нарушат условията на месторастенията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проверка здравословно състояние на ценопопулацията (наличие на повреди или вредители, периодично през 3÷5 години).

Животински видове включени в Приложение 1 към Практическото ръководство за ГВКС, установени на територията на ДЛС „Ропотамо“

➤ Видра (*Lutra lutra*)

Обитава предимно реки, богати на риба, с незамръзващи бистри и незастояли води, с обрасли с растителност брегове. Също езера, блата, изкуствени водоеми. Леговището обикновено се намира в стръмен бряг и има вход под водата. Заstraшен вид, включен в „Червена книга на България“, том 2.

На територията на ДГС „Ропотамо“ е често срещан вид по реките Ропотамо и Дяволска и на някои язовири.

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на крайбрежната растителност и хранителната ѝ база, разрушаване на местообитанията, браконьерство, безпокойство, замърсяване на водата.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на крайречната дървесна растителност по реките, вкл. недопускане на мероприятия по така нареченото "почистване" и коригиране на речните корита. Опазване на рибните ресурси. При наличие на известни обитаеми леговища да се осигури спокойствие в съответния речен участък, като на по-малко от 300 м. от леговището да не се провеждат никакви мероприятия.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се установят броя на наличните размножаващи се семейни групи от вида и да се мониторира числеността им. Могат да се ползват и следите, видровите пътечки и екскременти, като указание за присъствие на вида.

➤ Черен щъркел (*Ciconia nigra* L.)

Обитава обширни широколистни, смесени и иглолистни гори или скални комплекси, предимно в ниските части на планините и в равнините. Гнезди на дървета с височина 6-30 м, но по-често в скални ниши, козирки, и цепнатини. В ДЛС „Ропотамо“ гнезди по дървета. Храни се с дребна риба, земноводни, змии и др, главно покрай чисти и богати на риба реки, както и около рибарници, язовири и др.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

ЗАПЛАХИ

Безпокойството през периода на размножаване, загуба на горски местообитания. Пресушаването на влажните зони и прекомерния улов на риба, лишават черните щъркели от храна.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване чистотата на реките и рибните ресурси. Осигуряване на зони на спокойствие около гнездата и местата за хранене. В отделите, където е установен да гнезди видът да не се извеждат сечи. За идентифицирани гнезда да не се провеждат сечи в радиус от 500 м около гнездото през гнездовия период от 1.03 до 31.08. Извън този период зоната около гнездото да не се водят сечи в радиус от 250 м. Да не се сече крайречната естествена растителност.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Необходимо е да се записват всички наблюдения на вида през гнездовия период.

➤ Горски бекас (*Scolopax rusticola* L.)

Като прелетна птица преминава през март-април, а наесен – през септември, но главно през октомври, като редовно зимува в по-топлите и малоснежни райони на страната. През време на прелета обитава по-влажни места в крайнини на гори, поляни, места с единични групи дървета и храсти, разсадници, обрасли мочурища и околности на водоеми. У нас е много

рядък гнездящ вид, разпространен главно в Рила, Пирин, Родопите и Стара планина, по-рядко – и в Странджа. През последните 50 години е драстично намалял у нас както като гнездящ, така и като мигриращ вид.

Рядък вид, включен в „Червена книга на България“, том 2.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство през периода на размножаване. Прекомерен лов, интензивно стопанстване на горите, изсичане на горите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазването на старите широколистни гори е от първостепенно значение за бекаса.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведе специализирано търсене за евентуални гнездовища на вида на територията на ДГС Ропотамо. Най-подходящ за регистрирането на токуващи птици е периода март-април и при установяване на такива, локализирания район да се опази от човешки дейности доколкото това е възможно.

➤ Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

Малочислен гнездящ вид у нас, най-разпространен из равнинните и нископланински широколистни гори в Източна България. Включен в Червената книга на България и в Приложение 1 на Директивата за птиците. Гнезди винаги на дървета, обикновено в непристъпни долове. Гнездото му е с диаметър над 1 м. Храни се в прилежащите открити местообитания - ниви, пасища и степи. Ловува най-вече на различни дребни гризачи и насекомоядни. Прелетен, долита във втората половина на март и отлита през октомври. Над страната преминава интензивна транзитна миграция, особено по Черноморското крайбрежие.

ЗАПЛАХИ

Загуба на местообитанията вследствие на обезлесяване на обширни горски територии. Преследване и безпокойство от антропогенни фактори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са установени птици през гнездовия период, да не се извеждат никакви сечи. За отделите, в които са идентифицирани гнезда да не се провеждат никакви сечи в радиус от 700 м около гнездото през гнездовия период на вида - от 1.03. до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е в радиус от 350 м. около гнездото.

Да се опази в естествен вид крайречната растителност по реките. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно проучване на посочените отдели за преброяване на наличните двойки. Проучването следва да се проведе в периода 1.05.- 31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

➤ Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Рядък вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в малко посещавани горски участъци.

ЗАПЛАХИ

Загуба на местообитанията вследствие на обезлесяване на обширни горски територии. Преследване и безпокойство от антропогенни фактори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които е установено гнездене на вида да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 01.01 до 30.06 зоната е от 700 м, а от 01.07 до 31.12 зоната е 350 м. Опазване на старите дървета в широколистните и смесени гори, които предоставят гнездова база на вида.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожава хранителната база на вида. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Ежегодно проучване на посочените отдели за преброяване на наличните двойки. Проучването следва да се проведе в периода 1.05.- 31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

➤ **Малък орел (*Hieraetus pennatus*)**

Застрашен вид у нас и в Европа, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на стари дървета в широколистни – главно дъбови или букови гори.

ЗАПЛАХИ

Загуба на местообитанията вследствие на обезлесяване на обширни горски територии. Преследване и безпокойство от антропогенни фактори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които са установени гнездещи двойки да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 15.03. до 31.07. зоната е от 700 м, а от 01.08 до 15.03 зоната е 350 м. Опазване на старите дървета в широколистните и смесени гори, които предоставят гнездова база на вида.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожава хранителната база на вида. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проучването за установяване на налични двойки следва да се проведе в периода 1.05.-31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

➤ **Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*)**

Рядък вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. Гнезди на дървета в широколистни гори, обикновено покрай реките. Обитава и галерийни гори по реките.

ЗАПЛАХИ

Загуба на местообитанията вследствие на обезлесяване на обширни горски територии. Преследване и безпокойство от антропогенни фактори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които са установени двойки да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 1.04. до 31.07. зоната е от 700 м, а от 01.08 до 1.04 зоната е 350 м.

Да не се допуска палене на стърнища и храсти, защото така се унищожава хранителната база на вида. Да не се разорават наличните ливади и пасища, нито да се застрояват с фотоволтаици или ваканционни селища, защото тези дейности отнемат хранителните местообитания на вида. Да не се допуска сеч на крайречни гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Проучване за преброяване на наличните двойки. Проучването следва да се проведе в периода 1.05.- 31.07 чрез стационарно следене от високо разположени наблюдателни пунктове.

➤ Морски орел (*Haliaeetus albicilla*)

Застрашен вид, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в Червената книга на България. У нас има само около 20 гнездещи двойки. Гнезди на стари дървета в близост до водоеми –язовири и реки.

ЗАПЛАХИ

Загуба на местообитанията вследствие на обезлесяване на обширни горски територии. Преследване и безпокойство от антропогенни фактори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, в които са установени двойки да не се извършват сечи. Зоните забранени за човешки дейности около гнездата са регламентирани както следва: за периода от 01.01 до 30.06 зоната е от 1000 м, а от 01.07 до 31.12 зоната е 500 м. Опазване на старите дървета в широколистните и смесени гори, които предоставят гнездова база на вида.

Да не се допуска замърсяване на водоемите/язовири/ или източването им през гнездовия период. Да се осъществява строг контрол върху браконьерството в района на язовири.

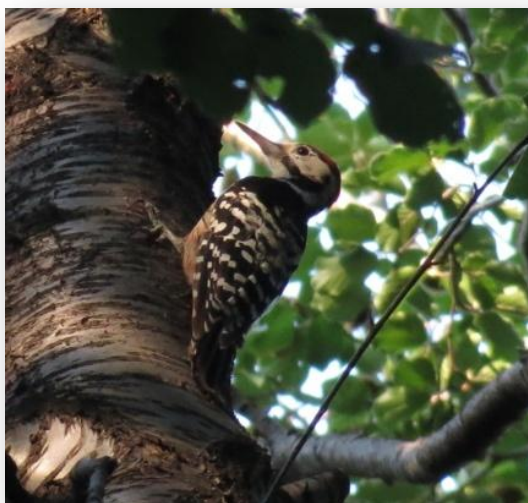
ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се мониторира присъствието на вида в посочения район.

➤ Южен белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos lilfordi*)

Застрашен от изчезване в световен мащаб подвид, среща се само в източните и южните части на Балканския полуостров и в Мала Азия. У нас е защитен, включен в Червената книга, категория “Уязвим”. Предпочитаното местообитание за вида у нас са старите букови, дъбови,

буково-елови и буково-смърчови гори в планинските и предпланински райони. В ДЛС "Ропотамо" видът е сравнително чест през гнездовия период, главно в по-старите гори.

ЗАПЛАХИ

Изсичането на стари гори, санитарни сечи, конкуренция от други кълвачи, антропогенни фактори и загуба на хранителна база.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите/подотделите/, в които е установен вида да не се осъществяват сечи. Да не се отстраняват сухата и паднала маса от гората, както и дърветата с хралупи. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и от храна и за това в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели!

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведат допълнителни изследвания за потвърждаване и доказване присъствието на вида в повече части на ДЛ и евентуално - откриване на обитаеми хралупи на вида.

Други животински видове с природозащитно значение, установени на територията на ДЛС „Ропотамо“

➤ Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Гръбният панцер (карпаксът) е жълтеникав с черни петна, коремният (пластронът) – жълтеникав до светломаслинозелен. Главата, шията и крайниците са мътнозеленикави и жълтокафяви. На задната страна на бедрата ма по една конична рогова брадавица. На дължина достига до 30 cm. Обитава най-често сухи припечни карстови терени. Зимата прекарва в сън, като се заравя в дупки. Размножава се през март-април. През юни-юли женската изравя с крайниците си трапчинки и снася 2-8 яйца. В един сезон женската снася яйца три пъти, така че една женска снася средно по 16 яйца. Инкубацията им продължава около 2-3 месеца. Храни се с треви, листа, плодове, понякога със земни червеи, охлюви и др. Среща се в различни части на ДЛС – главно из полянки сред дъбови и други широколистни горички, крайнини на гори и храстови съобщества.

ЗАПЛАХИ

Намаляване на горските територии. Улов на вида от човека. Костенурките се ловят за храна или заради поверието, че кръвта им помага за лечение на рак, левкимия и други тежки болести. Научните факти свидетелстват, че консумацията на кръв от костенурки намот лечебен ефект, дори в някои случаи може да причини заболявания, които се пренсят от кърлежи (хеморалгична треска).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на високостъблените дъбови и букови гори главно с южни изложения и на храсталаците е от ключово значение за вида. Също така не бива да се употребяват химически средства за защита в селското и горското стопанство. Случаите на браконьерски улов на костенурки да се наказват строго, както е предвидено по ЗБР. Да не се допуска палене на стърнищата. Да не се разширява съществено съществуващата асфалтирана пътна инфраструктура, защото много често животни от този вид загиват по пътищата.

➤ Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

По външен вид наподобява шипобедрената костенурка, но на задната страна на бедрата няма брадавици и опашката накрая завършва с рогов шип. На дължина достига 37 см, маса – 6,5 кг. Начинът ѝ на живот е както на шипобедрената костенурка. Среща се в различни части на ДГС - главно из полянки сред дъбови и други широколистни горички, крайнини на гори и храстови съобщества. Среща се малко по-често от предходния вид.

ЗАПЛАХИ

Намаляване на горските територии. Улов на вида от човека. Костенурките се ловят за храна или заради поверието, че кръвта им помага за лечение на рак, левкимия и други тежки болести. Научните факти свидетелстват, че консумацията на кръв от костенурки намот лечебен ефект, дори в някои случаи може да причини заболявания, които се пренсят от кърлежи (хеморалгична треска).

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Опазване на високостъблените дъбови и букови гори главно с южни изложения и на храсталаците е от ключово значение за вида. Също така не бива да се употребяват химически средства за защита в селското и горското стопанство. Случаите на браконьерски улов на костенурки да се санкционират, както е предвидено по ЗБР. Да не се допуска палене на стърнищата. Да не се разширява съществено съществуващата асфалтирана пътна инфраструктура, защото много често животни от този вид загиват по пътищата.

➤ Еленов рогач (*Lucanuscervus*)

Най-едрият български бръмбар (4,5–9,0 cm). Среща се из цялата страна от 0 до 1500–1700 m в широколистни гори. Възрастното насекомо най-често се наблюдава през ранното лято. Мъжките летят по здрач, докато женските пълзят по земята или по дърветата. Ларвата се развива най-често 5–6 години в гнила дървесина на широколистни дървета. Среща се в широколистните гори на територията на цялото стопанство.

ЗАПЛАХИ

Сеч и пожари в широколистни гори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

➤ Трионест сечко (*Prionuscoriarius* u*Prionusbesicanus*)

Двата вида са разпространени почти в цяла България, от 0 до 2100–2400 m. Възрастните се срещат по стари, полугнили или мъртви дънери и стъбла. Ларвата се развива в продължение на три и повече години в дървесината на стари, болни и мъртви широколистни и иглолистни дървета. Срещат се на територията на цялото стопанство

ЗАПЛАХИ

Сеч и пожари в широколистни гори. Изсичането на стари гори, санитарни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

➤ Голям буков сечко (*Morimus asperfunereus*)

Широко разпространен вид в цялата страна, от 0 до 2000 m. Обитава широколистни, смесени гори и иглолистни гори. Развива се в гниеща, влажна дървесина, лежаща на земната повърхност. Ларвите се развиват под кората, където се хранят със сърцевината на дървесината. Среща се на територията на цялото стопанство

ЗАПЛАХИ

Сеч и пожари в широколистни гори. Изсичането на стари гори, санитарни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пънове. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

➤ Голям сечко (*Cerambyx cerdo*)

Широко разпространен вид в цялата страна, но основно в Източна и Южна България. Обитава стари широколистни гори. Развива се предимно по дъбове, по-рядко се среща по кестен, бреза и други широколистни дървета. Ларвите живеят в гниеща дървесина на стари или мъртви дървета и се хранят с нея. Среща се в дъбовите гори на територията на цялото стопанство

ЗАПЛАХИ

Сеч и пожари в широколистни гори. Изсичането на стари гори, санитарни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Идентификация и запазване на гори във фаза на старост и на острови на старостта и тяхното опазване и изключване от лесовъдски мероприятия. Забрана за сеч на биотопни дървета, маркиране и опазване на бъдещи такива. Забрана за изкореняване на пълновете. Изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари. Забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

➤ Глогова торбогнездица (*Eriogastercatax*)

Сравнително едра нощна пеперуда (32–46 mm с разперени криле) с масивно мъхесто тяло. Среща се из цялата страна от 0 до 1000 m.n.v. В ДЛС се среща по топли припечни поляни с единични дървета или в покрайнините на просветни дъбови гори. Ларвите се хранят с дива круша, трънка, глог, дъб, топола.

ЗАПЛАХИ

Сеч и пожари в широколистни гори. Изсичането на стари гори, санитарни сечи.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Лимитиращ фактор е прочистването от храсти на пасища и тревисти местообитания, както и опожарявания. Опазване на храстовата растителност и подлеса. Забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

➤ Четириточкова меча пеперуда (*Euplagiaquadripunctaria*)

Едра и лесна за разпознаване красива нощна пеперуда (50–62 mm с разперени криле). Среща се в цялата страна, в планините до към 1900 m.n.v. Пеперудата лети и се храни предимно денем през юли и август на сенчести места край храсталаци и в покрайнините на горите. Среща се на територията на цялото стопанство

ЗАПЛАХИ

Сеч и пожари в широколистни гори. Изсичането на стари гори, санитарни сечи. Обезлесяване на горските територии.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Лимитиращ фактор са промяната в характера на основния хабитат на вида; редуцирането или унищожаване на микрохабитатите на вида; пожарите; замърсяването с битови, строителни и други отпадъци; използването на пестициди в горското стопанство; голите сечи, светлинното замърсяване. Опазване на храстовата растителност и подлеса; забрана за подмяна на широколистни насаждения с иглолистни и несвойствени видове; изготвяне на планове за противопожарна защита и предотвратяване на пожари; забрана за отводнявания и промяна на хидрологичния режим; забрана за използване на инсектициди (освен при крайна необходимост, и то само биологични и видовоспецифични).

➤ Южен гребенест тритон (*Triturusivanbureschi*)

Видът се среща почти в цялата страна, до 1500 мн.в. Обитава плитките и обраснали с водна растителност стоящи водоеми. Среща се в бавните течения на реки, разливи, напоителни и отводнителни канали, езера, блата и други застояли водоеми и техните околности. Среща се на територията на цялото стопанство

ЗАПЛАХИ

Унищожаване на крайбрежната расителност. Замърсяване на водоемите. Нарушаване на местообитанията на вида, безпокойство. Трайна промяна на местообитанията, води до намаляване на числеността му.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се опазват от нараняване и убиване индивидите на вида. Да не се водят сечи в горите в радиус от най-малко 50 m около водните басейни, където е регистрирано присъствие на вида. Да не се пресушават водните тела, използвани от вида.

➤ Смок мишкап (*Elaphe longissima longissima Laurenti*)

Обитава предимно влажни места из широколистни гори или мезофилни ливади с храстова растителност, понякога на скалисти терени. Копулацията е в края на май до средата на юни. Снася 2-10 яйца в края на юни до първото десетдневие на юли, най-често в хралупи и

други места с гниеца дървесина. Половата зрелост настъпва на третата пролет. В ДЛС Ропотамо се среща сравнително често в гори, заети от дъб, габър и келяв габър.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 39”.

ЗАПЛАХИ

По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (зони между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се допускат пожари и палене на стърнищата. Да не се използват химически средства за защита в горското стопанство в районите в които е известно, че обитава вида. Да се преустановят голите сечи в дъбовите и габърски гори на територията на ДЛС, които променят характера на местообитанието. Да не се убиват змиите – те са полезни помощници на човека в борбата с мишките, полевките и плъховете.

➤ Черноврата стрелушка (*Coluber rubriceps*)

Обитава влажни крайморски гори, най-често дъбови и окрайнини на гори с храстова растителност. В ДЛС Ропотамо се среща сравнително рядко.

Застрашен вид, включен в „Червена книга на България, том 2.

ЗАПЛАХИ

По възможност да се оставят подотдели с подлес в периферията на горските масиви. Екотонните зони (зони между гората и откритите пространства) да не се почистват от храсти.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се допускат пожари и палене на стърнищата. Да не се използват химически средства за защита в горското стопанство в районите в които е известно, че обитава вида. Да се преустановят голите сечи в дъбовите и габърски гори на територията на стопанството, които

променят характера на местообитанието. Да не се убиват змиите – те са полезни помощници на човека в борбата с мишките, полевките и плъховете.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се проведат специализирани търсения на вида за по-точно определяне на числеността и разпространението му.

➤ Сив кълвач (*Picus canus*)

Рядък и бързо намаляващ вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС, включен и в новата Червена книга на България (под печат). Обитава стари букови, дъбови, крайречни и смесени гори.

На територията на ДЛС “Ропотамо” гнезди главно в дъбови гори.

ЗАПЛАХИ

Изсичането на стари гори, санитарни сечи, конкуренция от други кълвачи, антропогенни фактори и загуба на хранителна база.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В установените отдели и подотдели, където видът гнезди да не се допускат никакви сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия във високостъблени гори на стопанството, да се осигури запазването на старите дървета/”баби”/, на дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

➤ Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)

Рядък и бързо намаляващ вид у нас, включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС. Обитава стари и средновъзрастни дъбови, букови, габърви, липови и крайречни гори.

ЗАПЛАХИ

Изсичането на стари гори, санитарни сечи, конкуренция от други кълвачи, антропогенни фактори и загуба на хранителна база.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да се поддържа разновъзрастна структура на горите в стопанството. В посочените отдели за вида да не се допускат сечи с интензивност над 10%. При провеждане на лесовъдски мероприятия да се осигури запазването дървета с хралупи, острови на старостта, мъртва дървесина и умиращи дървета. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждение.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние.

➤ Черен кълвач (*Dryocopus martius*)

Обитава стари букови, иглолистни и смесени планински гори до горната им граница; по-рядко нископланински и равнинни гори. Гнезди в стари дървета с хралупи. Най-рано брачни прояви са установени в началото на март, а напуснали гнездото малки в началото на май. Люпилото е от 4-5 яйца, мътенето продължава 12-14 дни, а престоят на малките в гнездото 24-28 дни. При загуба на първото люпило прави второ люпило. В стари гори гнездовият участък обхваща 100-300 ха, а в горите с малко количество стари и умиращи дървета – 1000-1600 ха.

Рядък вид, включен в „Червена книга на България, том 2, стр. 126”.

ЗАПЛАХИ

Изсичането на стари гори, санитарни сечи, конкуренция от други кълвачи, антропогенни фактори и загуба на хранителна база.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се извеждат голи сечи и реконструкции в отделите/подотделите с установено обитаване на вида. Сечите в посочените отдели по интензивност не трябва да надхвърлят 10% /на ниво отдел/. Да се опазват старите горски участъци, както и хралупести дървета, дори и в горски участъци с по-млада гора.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното състояние, както и за състоянието на горските местообитания в околността им.

➤ Осояд (*Pernis apivorus*)

Обитава разнообразни стари гори, най-често дъбови и иглолистни, а също букови в съседство с поляни и ливади от морското равнище до около 1800 m н.в. Гнездото е добре скрито в основата на страничен клон на височина 10-20 m. Застрашен вид, включен в „Червена ТП “Държавно ловно стопанство Ропотамо”

книга на България, том 2". Храни се главно с ципокрили насекоми – оси, пчели и др. Обитава широколистните гори предимно в северните части на стопанството.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство по време на размножителния период, браконьерство. Унищожаване на гнезда при горскостопанските дейности, деградация на местообитанията. Използване на пестициди в земеделието.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отделите, където са е установени двойки през гнездовия период, да се не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10%. За идентифицирани гнезда, да не се провеждат сечи в радиус не по-малък от 500 м около гнездото през гнездовия период от 1.04 до 31.07. Извън този период зоната около гнездото в която не се водят сечи е с радиус не по-малък от 250 м.

Опазване на старите клонести дървета, които предоставят гнездова база на вида. Да не се допуска унищожаване на пасища и ливади. Да се прекратят палене на стърнища и да се провеждат мероприятия за превенция на горските пожари.

Да се оставят повече гори във фаза на старост. Да не се използват инсектициди в горското стопанство в отделите в които попадат гнездовите и ловните територии на вида.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездата на вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние, гнездови успех и евентуални заплахи. У нас е прелетен – идва в края на април и отлита до края на септември. Наблюденията в периода от края на май до края на юли се отнасят за местните гнездещи птици.

➤ Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)

Рядък вид, включен в Червената книга на България. Гнезди в разнообразни гори, както в планините така и в равнини, вкл. В стари горски култури. Предпочита дъбови и крайречни гори. Храни се основно с птици –сойки, гълъби, врани, кокошеви, дроздове, а понякога и патици.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство по време на размножителния период, браконьерство. Унищожаване на гнезда при горскостопанските дейности, деградация на местообитанията. Използване на пестициди в земеделието.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

В отдели в които е установен да не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10%. При окончателни фази на възобновителни сечи да се оставят единични или групи дървета от предходното насаждения.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното ежегодно състояние. Постоянен вид.

➤ Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Включен в Червената книга на България. Гнезди в разнообразни гори, предимно в планините. Предпочита иглолистни и букови гори. Храни се основно с дребни врабчоподобни птици.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство по време на размножителния период, браконьерство. Унищожаване на гнезда при горскостопанските дейности, деградация на местообитанията. Използване на пестициди в земеделието.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

При наличие, в отдели да се не се извеждат интензивни сечи – с интензивност над 10%.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища вида и да се следи за тяхното състояние. Среща се целогодишно у нас, като през зимата идват птици от северни райони на Европа.

➤ Горска улулица (*Strix aluco*)

Защитен вид. Обитава главно стари широколистни и смесени гори, по-рядко и скалисти терени, проломи. Среща се предимно в равнините и ниските планини и значително по-рядко – в по-високите горски зони на планините. Задължително изискване за гнезденето на вида в определен горски участък е наличието на дебели дървета с естествени хралупи.

Храни се с разнообразни животни- мишевидни гризачи, сънливци, зайци, дребни лисици и порове, таралежи, птици, вкл други нощни и дневни грабливи птици и чапли и др. Среща се повсеместно в старите гори на територията на ДЛС Ропотамо.

Включен е в приложение III на ЗБР.

ЗАПЛАХИ

Изсичане на стари гори. Безпокойство и браконьерски отсрел. Използването на отрови срещу гризачи и други химикали в селското стопанство. Отсичане на еднични стари дървета.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ

Да не се провеждат санитарни сечи в отделите и подотелите, в които е установен вида, освен в случаите на големи природни нарушения и каламитети на вредители. Санитарните сечи лишават вида от дървета за гнездене и затова в гората трябва да се оставят определен брой съхнещи, хралупести дървета дори и извън картираните отдели! Да не се осъществяват интензивни сечи /над 15% интензивност/ в посочените за вида отдели.

Да не се допуска застрояване, изграждане на спортни съоръжения и фрагментиране на горските местообитания в тези отдели и в близост до тях.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Да се картират гнездовите находища на вида и да се следи за тяхното състояние. Видът е постоянен. Пее активно от януари до май и през есента- септември- октомври и в тези периоди и най-лесно да бъде регистриран.

➤ Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*)

Много рядък вид пойна птица, гнезди у нас основно в Източна България. Включен в Приложение 1 на Директивата за птиците на ЕС и в новата Червена книга на България. Гнезди главно в стари, хралупести широколистни гори, обикновено в долове със стара букова, дъбова или габърова гора. Гнезди в хралупи и полухралупи. Включен е в приложение III на ЗБР. В ДЛС „Ропотамо“ се среща главно в най-южните части на стопанството.

ЗАПЛАХИ

Изсичане на стари гори. Безпокойство от антропогенни фактори. Използването на отрови и други химикали в селското стопанство. Отсичане на еднични стари дървета.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

В отделите/подотделите/, където е установен вида да не се провеждат сечи, с изключение на сечи в горски култури. Лесовъдската намеса в съседните отдели трябва да цели създаване на разновъзрастна структура на гората, което предполага използване на дългосрочни сечи (групово-постепенна, групово-изборна). Задължително се запазват всички стоящи и паднали мъртви дървета, дърветата с хралупи, както и дървета с видими признаци на заболяване и гнилото. Задължително части от насажденията се запазват като острови на старостта (без никакви лесовъдски мероприятия). В отделите не се допуска провеждането на санитарни сечи и събиране на суха и паднала маса с изключение на големи природни нарушения (ветровали, снеголоми).

Поставяне на изкуствени къщички за подпомагане на гнезденето на вида се препоръчва само в горски участъци, където липсват хралупести дървета.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Допълнителни проучвания за прецизиране разпространението и числеността на вида в района. Картиране на наличните гнездови двойки.

ВКС 1.3 КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ

Целта на този елемент е да осигури запазването на гори с важни концентрации на видове, които използват дадената горска територия постоянно или само през определено време или в отделни фази от жизнения си цикъл. Тук се включват критични места за размножаване и миграции, миграционни маршрути и коридори (по отношение на географската ширина или надморската височина). В тази ВКС могат да бъдат използвани съществуващите системи за определяне на територии с високи концентрации на видове, например Орнитологично важни места, Ботаническо важни места, Херпетологично важни места и т.н.

Примери за важни временни концентрации:

- Концентрации на мигриращи птици
- Токовища на глухари
- Колонии от прилепи
- Миграции на риби до местата за хвърляне на хайвер
- Сватбовища на елени

На територията на ДЛС „Ропотамо“ типичен пример за временни концентрации на видове са установените 10 сватбовища на елени.

ЗАПЛАХИ

Безпокойство през сватбения период. Браконьерство, безпокойство на дивеча от антропогенни фактори.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Да се контролира строго браконьерството в района.

Да се ограничат горскостопанските работи в периода 01.09-15.10, около сватбовищата на благородния елен

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

Провеждане на ежегодно преброяване на елените в района и определяне на половото съотношение на животните.

На територията на ДЛС „Ропотамо“ са установени сватбовища на елени в следните отдели, представени в табличен вид:

табл. № 1

Сватбовище № 1 "Клухара"		Сватбовище № 2 "Канара"		Сватбовище № 3 "Перла"		Сватбовище № 4 "Трите синура"		Сватбовище № 5 "Бурхама"	
отдел	площ	отдел	площ	отдел	площ	отдел	площ	отдел	площ
312	56.8	354	37.9	476	129.2	333	78.8	457	78.5
313	53.8	467	63.7	477	70.1	334	49.7	458	64.7
314	75.0	470	63.7	478	69.5	335	46.1	459	34.5
315	52.9	471	42.8	479	58.9	446	39.2	460	112.6
316	65.7	472	79.5	491	65.3	447	43.6	464	64.5
317	58.1	473	88.2	492	44.4	449	69.3	465	30.8
320	43.0	511	49.6	493	38.1				
321	56.1	512	39.1	494	51.0				
322	32.5			495	53.9				
328	36.4			496	66.1				
329	40.3			497	77.0				
330	52.9			498	70.1				
331	50.0			499	62.8				
332	71.8			500	63.7				
				501	61.8				
				502	71.6				
				503	80.3				
				504	72.0				
				505	58.4				
745.3		464.5		1264.2		326.7		385.6	

табл. № 2

Сватбовище № 6 "Ходжа юрт"		Сватбовище № 7 "Же каба"		Сватбовище № 8 "Тумбите"		Сватбовище № 9 "Сухия гьол"		Сватбовище № 10 "Ел. калище"	
отдел	площ	отдел	площ	отдел	площ	отдел	площ	отдел	площ
269	61.9	188	47.1	287	44.4	1205	71.3	1281	46.4
270	66.0	189	70.5	288	54.5	1206	46.0	1282	56.4
271	65.4	190	75.4	289	62.3	1274	33.1	1283	26.1
272	85.7	195	84.9	290	46.3	1275	53.5	1284	52.0
273	58.6	196	75.4	291	82.5	1276	36.6	1285	35.3
274	60.7	197	49.2			1277	183.9	1286	40.8
275	96.1	199	70.6						
276	66.1	200	69.0						
277	68.0	201	37.4						
278	74.3	202	56.0						
279	74.9	203	61.7						
280	54.2	208	52.6						
281	78.7	209	50.2						
282	71.4	210	67.7						
		211	44.9						
		212	43.7						
982.0		956.3		290.0		424.4		257.0	

ВКС 2. ЕКОСИСТЕМИ И МОЗАЙКИ ОТ ЕКОСИСТЕМИ НА НИВО ЛАНДШАФТ.

ОБОСНОВКА

Гори, които съдържат жизнеспособни популации на повечето или всички местни видове, трябва да имат голяма площ и да са сравнително неповлияни от човешка дейност и с ниско ниво на фрагментация (% незалесени територии). Целта на определяне на тази консервационна стойност е да бъдат включени типични ландшафти и тяхното биологично многообразие от съответния горско-растителен район.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

ВКС 2 представляват значими горски територии, формиращи ландшафт от регионално и национално значение, в които всички естествено срещащи се видове съществуват при естествени условия на разпространение и в изобилие.

С регионално значение са тези горски територии, които в рамките на региона са единствени по отношение на естествеността, фрагментарността и подсигуряване на оптимални жизнени популации от всички естествено срещащи се видове.

С национално значение са тези горски територии, които са единствени в страната по отношение на естествеността, фрагментарността и подсигуряване на оптимални жизнени популации от всички естествено срещащи се видове.

КРИТЕРИИ И ПРАГ

При формиране на критериите за разпространение на горите, отговарящи на ВКС 2 е взето под внимание географското разпространение на обширните горски масиви на територията на страната. Горите, отговарящи на тази консервационна стойност се обособяват по критериите - естественост, фрагментираност и минимален териториален размер на жизнено проявление на популациите на естествено срещащи се видове.

1. Естественост – гората да е формирана от растителни видове с естествено разпространение на територията на страната, независимо от техния произход.
2. Фрагментираност – определяне на процента на антропогенни ландшафти в границата на описваната територия и тяхното пространствено разположение.
3. Площно покритие – в зависимост от типа на насажденията, географското им разпространение и жизненото проявление на популациите от всички естествено срещащи се видове.

ВКС 2 представляват всички ДГТ, включени в списъка по Приложение 3 към *Практическо ръководство за определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в р.България* от м. октомври 2016 г.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 2:

1. Планираните лесовъдски и стопански мероприятия не трябва да водят до намаляване на лесистостта на територията.
2. Да се използват лесовъдски системи, които да поддържат видовото, възрастовото и структурното разнообразие в насажденията и на ниво ландшафт. Да се прилагат природосъобразни и разнообразни лесовъдски системи в съответствие с особеностите на конкретното насаждение.
3. Не по-малко от 5% гори от основно представените горско-дървесни видове на територията на горскостопански единици или части от тях, включени във ВКС 2, трябва да бъдат отделяни за превръщане в гори във фаза на старост (Old-growth forests). Подробни препоръки за стопанисване на горите във фаза на старост са дадени в Приложение 4А, т. 15 към *Практическо ръководство за определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в р.България* от м. октомври 2016 г.

4. Да се спазват екологични принципи и практики при планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия. При провеждане на лесовъдски дейности да се поддържа определено количество мъртва дървесина в насаждението, дървета с хралупи, единични и групи стари дървета.
5. Да се дава приоритет на естественото възобновяване. Да се прилагат лесовъдски системи, които осигуряват естествено възобновяване.
6. Не се допуска смяна на коренния дървесен състав на насажденията освен в случаите когато:
 - След големи природни нарушения територията е оставена на естествената сукцесия.
 - Целта на стопанисването на насаждението е възстановяване на коренни видове.
7. При възстановителни дейности (залесяване) да се използват само местни видове и произходи. В определените по ВКС 2 територии да не се внасят чуждоземни дървесни видове и произходи с изключение на дендрариумите и географските култури, както и животински видове извън естественият им ареал на разпространение, с изключение на ДЛС.
8. Да не се допуска изкуствено залесяване на естествени открити пространства в горските масиви, с изключение на мероприятия за контрол на ерозионни процеси.
9. Да не се допускат дейности (в това число и лесовъдски), които да увеличават антропогенната фрагментираност на територията, независимо дали съществуващата фрагментация е под определения граничен процент. При планирането на пътища и инфраструктура, трябва максимално да се запази целостта на ландшафта. Необходимо е да се осигурят подходящи елементи, намаляващи влиянието на фрагментираността на територията, които да подпомагат движението на живите организми – например да се предвиждат коридори за придвижване, връзки и зони на спокойствие на животните и т.н.

ЗАПЛАХИ

1. Намаляване на процента на лесистост на територията на ТП „ДЛС Ропотамо“.
2. Намаляване на процента на ГФС.
3. Изчистване на насажденията от мъртва и биотопна дървесина, в т.ч. дървета с хралупи, групи или единични стари дървета.
4. Залесяване на естествени открити пространства.
5. Антропогенна фрагментираност на територията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 2

1. При провеждане на мониторинга се следят и количествените показатели на трите критерия – естественост, фрагментираност и размер на територията. Количествените показатели трябва да съответстват на посочените в таблицата за пълна оценка за всеки от определените горско-растителни пояси.
2. Мониторингът се извършва всяка година по документи. Да се използват действащите горскостопански планове, планове за управление, териториално устройствени планове, процедури, свързани с промяна на предназначението на земи и гори от горския фонд, и т.н.
3. Да се осъществява контрол върху изпълнение на дърводобивните дейности.
4. На всеки 5 години да се прави ревизия на теренни обекти, в които са проведени дейности, влияещи директно или индиректно върху някой от критериите. Да се провеждат консултации със заинтересованите групи, обществеността и съответните власти, за да се осигури информираността на всяка от страните за дейностите на другата страна и работа за смекчаване на потенциалните бъдещи заплахи, като незаконна сеч, разработване на мини и кариери, неустойчиво земеделие и др.
5. Да се извършва мониторинг на въздействието на външни заплахи от антропогенен характер, например пожари, както и мониторинг на условията за възникване на екстремни събития, например нападения на вредители и др. и прилагане на превантивни мерки когато това е възможно.

ВКС 3. ЕКОСИСТЕМИ И МЕСТООБИТАНИЯ

ГВКС представляват всички ГТ, включени в списъка на Приложение 4 към Практическото ръководство за ГВКС. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Oldgrowthforests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ГСПлан на ТП ДЛС „Ропотамо“ от 2022 год. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към Приложение 4 на Практическото ръководство за ГВКС за определяне на ГВКС, за територията на ТП ДЛС „Ропотамо“ са идентифицирани 3 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

G1.76A41 Strania [Primula rosea]- [Quercus polycarpa] forests

Към местообитанието се отнасят ксеромезофитни дъбови гори с преобладаване на източен горун (*Quercus polycarpa*), разпространени в условия на планинските масиви по западното крайбрежие на Черно море (Странджа и Източна Стара планина). За климатичните условия са характерни по-високи валежи, висока въздушна и почвена влажност и сравнително високи летни температури. Съобществата на източния горун са сравнително разнообразни. Като едификатор, източният горун формира монодоминантни или смесени дървостои, най-често с благун (*Quercus frainetto*), цер (*Quercus cerris*), лъжник (*Quercus hartwissiana*), обикновен габър (*Carpinus betulus*) и келяв габър (*Carpinus orientalis*). Тревният етаж е съставен основно от *Brachypodium sylvaticum*, *Dactylis glomerata*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis*. Често в него вземат участие и южноевксински видове, като *Cyclamen coum*, *Dorycnium graecum*, *Polygala supina*, *Primula vulgaris* subsp. *sibthorpii*, *Salvia forskahlei*, *Sesleria alba*, *Trachystemon orientalis*, *Verbascum lagurus* subsp. *ponticum* и др.

От смесените съобщества, които *Q. polycarpa* формира, най-широко разпространение имат източнорунново-благуновите дъбрави. Освен доминантите, в изграждането на съобществата единично участват и *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. hartwissiana*, *Sorbus domestica*, *S. torminalis* и др. Подлесът на тези гори е съставен най-често от *Crataegus monogyna*, *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Daphne pontica*, *Mespilus germanica*, *Pyracantha coccinea* и др. В тревната покривка участват *Brachypodium sylvaticum*, *B. pinnatum*, *Dactylis glomerata*, *Euphorbia amygdaloides*, *Lathyrus niger*, *Melica uniflora*, *Poa nemoralis*, *Primula vulgaris* subsp. *sibthorpii*, *Stellaria holostea*, *Viola* spp. и др.

Друг тип смесени съобщества, формирани от източен горун са дъбравите, в които той е едификатор с благун и цер. Екотопите им са разположени обикновено по билните части на западните, източните и отчасти южните склонове. За подлеса са характерни *Crataegus monogyna*, *Cornus mas*, *Euonymus europaeus*, *Mespilus germanica* и др. Тревната покривка най-често се изгражда от *Dactylis glomerata*, *Dorycnium graecum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Festuca heterophylla*, *Mycelis muralis*, *Salvia forskahlei*, *Stellaria holostea* и др. Съобществата на източния горун принадлежат към коренната южноевксинска растителност (Гусев, Цонев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория „застрашено“ (Бисерков и др. 2011).

Установено е в отдели: 268:б; 436:а, д; 440:е; 1272:г.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Трябва да се увеличи делът на сечите с дълъг възобновителен период, с оглед формиране на неравномерна пространствена структура и разнообразен видов състав. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме, за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. При планиране и извеждане на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на дъбовите съобщества. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и др. Приоритетът при стопанисването да бъде тяхното превръщане в семенни. Този тип гори са силно уязвими от антропогенна намеса и не трябва да им се поставят дървопоризводителни цели. Да се даде предимство на естественото възобновяване, а при залесяване да се използват само местни видове и произходи. Предприемане на мерки за подобряване на охраната на горите. Не се препоръчва намаляването на териториите с цел инфраструктурни и други проекти, увеличаване на земеделските земи и т.н.

Общи изисквания:

- ✓ Определяне на 10% от местообитанието за гори във фаза на старост.
- ✓ Осигуряване на поне 10% биотопна дървесина.
- ✓ Прилагане на сечи с дълъг възобновителен период – неравномерно-постепенни и постепенно-котловинни.
- ✓ Опазване на буферна ивица с ширина 15-20 м., в зоните покрай постоянни водни течения.
- ✓ Трансформация на по-рано създадените култури от нетипични за месторастенето видове, чрез отваряне на възобновителни центрове за настаняване на местните видове, а също и чрез залесяване с местни видове.

G1.A4 Ravine and slope woodland

Смесени широколистни гори разположени на стръмни и урвести места. Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tiliacordata*) и едролистна липа (*Tiliaplatyphyllos*).

Местообитанието е представено от сенчести и влажни смесени първични или вторични широколистни гори с разнообразен дървесен състав и задължително участие на *Acer* spp., *Tilia* spp. и *Fraxinus* spp. Тези гори заемат най-често стръмни и отвесни скални склонове, сипеи или неравни колувиални наноси. Тревният етаж е представен от видове, характерни за буковите гори. Те са се запазили на местата където доминирането на бука е било невъзможно. В типичния случай в Европа съобществата от този тип се срещат на силикатни скали, а в България по-често на варовик. Разполагат се по стръмни речни долини в нископланинския, предпланинския и планинския пояси в цяла Европа. Малки промени в условията на субстратите или във влажността водят до преход към букови гори при увеличаване на влажността и или към термофилни дъбови гори при ксерофитни условия. Това местообитание е екологично вариабилно с различно участие на дървесните видове. Флористичните различия се дължат на разликите в наклона, изложението и вида на субстрата. Флористичният му състав е разнообразен, но с най-висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica* и др. (Ташев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. III Местообитания с категория “застрашено местообитание” (Бисерков и др. 2011).

На територията на ДЛС „Ропотамо” местообитанието е установено в отдел: **440г.**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Необходимо е отделянето на не по-малко от 10% гори във фаза на старост. Необходимо е количеството биотопна дървесина да бъде поне 8% от запаса. Поради големите наклони и неблагоприятното състояние на местообитанието не е препоръчително провеждането на сечи. Необходимо е първоначално да се проведат проучвания, относно причините довели до неблагоприятния статус, а също така и да се набележат мерки за неговото подобряване. Допуска се провеждането единствено на дейности, които водят до подобряване на природозащитното състояние, напр. залесяване с типични за местообитанието видове, подпомагане на естественото възобновяване, мероприятия по трансформация на структурата и др. Отсичането на дървета и износът на дървесна маса извън територията може да се

извършва само при настъпили форсмажорни обстоятелства и/или в случай необходимост от опазване на човешкия живот и инфраструктурата. В насаждения с по-малки наклони (под 25о) и изградена пътна инфраструктура се допускат дългосрочни възобновителни сечи и сечи за трансформация на структурата.

G1.223 South-east European [*Fraxinus*] - [*Quercus*] - [*Alnus*] forests

Смесените низинни и крайречни гори и лонгози са част от интразоналната растителност, разпространена в долините на редица реки в България. Характерни особености са периодичните заливания, а в някои случаи и високата въздушна влажност. Почвата може да бъде добре изсушена между наводняванията или да остане мокра. В зависимост от водния режим, доминиращите дървесни видове са различни, но най-често принадлежат към родовете *Fraxinus*, *Ulmus* или *Quercus*. Тревният етаж е добре развит, с разнообразен видов състав, формирал се под влияние на зоналната растителност. Смесените низинни и котловинни крайречни гори и лонгози се отнасят към клас *Populetea albae* разрези *Fraxinetalia* и *Populetalia*, и съюзи *Alno-Quercion roboris* и *Alnion incanae*. Различават се три основни подтипа, като на територията на ДЛС Ропотамо се среща подтипът **Лонгозни гори (асоциация *Smilaco excelae-Fraxinetum oxycarpae*)**. Характерният облик на тези гори е свързан с участието на редица растения с дълги увивни стъбла (лиани). Възникването им е обусловено от специфични климатични, хидрологични, исторически и флорогеографски условия. Лонгозните гори са млади по произход и са се формирали върху кватернерни наслаги и богати, влажни и дълбоки наносни (*Fluvisols*) и блатни почви (*Gleysols*). Специфични са за условията на преходно-континентален и средиземноморски климат с мека и влажна зима. Това определя и наличието на някои вечнозелени и топлолюбиви видове в състава им, което ги различава от останалите крайречни гори в България. Поради тази причина те са разпространени основно в близост до Черно море, в долините на реките Велека, Ропотамо, Камчия, Батова, където най-силно се чувства неговото смекчаващо климатично влияние. Срещат се локално в Тунджанската равнина и Горнотракийската низина. При пролетните разливания на реките се формира различен по дълбочина воден слой, който след около 1-1,5 месеца постепенно се оттича в реката и през лятото хидрологичното им подхранване се осъществява основно от високите подпочвени води. В дървесния етаж влизат *Acer campestre*, *Alnus glutinosa*, *Fraxinus oxycarpa*, *F. pallisiae*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Quercus robur*, *Salix alba*, *Ulmus laevis*, *U. minor*. Обликът на храстовия етаж се дава от *Acer tataricum*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus monogyna*, *Euonymus europaeus*, *Ligustrum vulgare* и *Prunus padus*. Характерно за тези гори е участието на увивни растения с вдървенели и тревисти стъбла - *Calystegia sepium*, *Clematis vitalba*, *Hedera helix*, *Humulus lupulus*, *Periploca greaca*, *Smilax excelsa*, *Tamus communis* и *Vitis sylvestris*. Те правят лонгозите на места непроходими и им придават вид на влажни тропически гори. Тревната покривка е с непостоянен състав, зависещ от локални особености и динамични процеси. Задържането на много влага в почвата през голяма част от годината и силното засенчване, ограничават развитието на тревната покривка, в която участват и редица рудерали. Доминанти най-често са *Brachypodium sylvaticum*, *Galium aparine*, *Geum urbanum*, *Poa sylvicola* и др. Специфични видове в пролетния ефемероиден синузид са *Dactylis glomerata* subsp. *lobata*, *Fritillaria pontica*, *Leucojum aestivum*, *Primula vulgaris* subsp. *sibthorpii*, *Scilla bithynica*. В участъците с по-продължително заливане преобладават рудерални и хидрофитни видове. От рудералите по-чести са *Galium aparine*, *Parietaria erecta* (= *Parietaria officinalis*), *Rumex sanguineus*, *Stellaria media*, *Urtica dioica*. Там където водата се задържа по-продължително се формират групировки с преобладаване на хигрофити и хигромезофити - *Elymus repens*, *Iris pseudacorus*, *Lythrum salicaria*, *Mentha* spp., *Physalis alkekengi*, *Poa sylvicola*, *Potentilla reptans*, *Ranunculus repens*, *Symphytum officinale* и др. (Димитров и Цонев 2011).

Този тип гори са включени в Червена книга на България том. 3 с категория "критично застрашено местообитание" (Бисерков и др. 2011).

На територията на ДЛС „Ропотамо“ местообитанието е установено в отдели: **316 д, 318 з, и, к, л, м, н, о, 319 ж, 324 г, 451 к, л, м, н, 455 з, 466 д, е, ж, з, и, к, 468 д, 469 е, ж, 474 а, 475 а, б.**

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

Необходимо е поне 10% от територията да бъдат отделени за гори във фаза на старост, като същевременно в останалите площи се полагат грижи за опазване на поне 10% биотопна дървесина. Задължително, около теченията на реките, се оставя буферна ивица с ширина 15-20

м., в която не се провеждат лесовъдски мероприятия. Тук се допуска единствено намеса с интензивност до 5%, с цел отстраняване на отделни опасни за здравето на хората и инфраструктурата дървета. Когато ширината на площите е по-голяма се препоръчва провеждането на мероприятия за увеличаване на структурното разнообразие. Такива лесовъдски мероприятия се основават на принципите на групово-постепенните и неравномерно-постепенни сечи. Не се допуска извозът на дървесина да се извършва при мокри почви.

Представителни насаждения на територията на ТП „ДЛС Ропотамо“

Горски територии държавна собственост, представляващи представителни образци от всички естествени екосистеми, в които няма да се извършват горскостопански дейности, освен дейности за възстановяване до състояние близко до естественото и подобряване на природозащитното им състояние, представени в табличен вид както следва:

№ по ред	Отдел : подотдел	Площ (ха)
1	193:г	2.2
2	194:д	9.7
3	204:д	4.0
4	255:в	10.4
5	256:д	2.1
6	281:к	0.8
7	281:м	0.2
8	281:п	23.5
9	281:р	23.6
10	281:ф	0.7
11	281:1	1.4
12	281:4	1.5
13	281:5	0.7
14	281:6	0.8
15	282:а	2.1
16	282:б	14.1
17	282:в	18.1
18	282:г	20.3
19	282:д	3.0
20	282:е	4.9
21	282:2	0.2
22	282:4	0.5
23	299:в	2.9
24	299:г	1.1
25	299:д	2.7
26	299:е	16.6
27	299:к	1.1
28	299:2	21.2
29	299:3	0.3
30	299:4	0.5
31	325:1	0.6
32	325:2	0.4
33	325:3	1.3
34	334:3	0.5
35	335:е	0.4

36	339:1	0.4
37	339:2	1.1
38	339:3	0.4
39	339:4	6.1
40	343:г	2.0
41	343:з	3.1
42	344:1	1.4
43	344:2	0.5
44	348:1	0.4
45	348:2	0.6
46	348:3	2.7
47	348:4	0.8
48	348:5	0.8
49	435:1	1.2
50	435:4	0.3
51	435:6	0.4
52	435:7	0.4
53	435:8	0.5
54	436:3	1.9
55	439:5	0.2
56	440:4	0.3
57	442:г	17.2
58	442:д	0.7
59	442:е	8.1
60	442:ж	13.3
61	442:з	0.8
62	451:г	2.2
63	451:ж	0.8
64	451:к	0.4
65	451:л	1.4
66	451:м	2.7
67	451:1	0.3
68	466:ж	0.6
69	1279:2	2.4
Общо		270.8

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори са отчетени съществени разлики във видовия състав и обиелето, което е показател за уникалността на тези екосистеми. ГФС доказано съхраняват и около два пъти повече въглероден двуокис (карбон) от колкото интензивно ползваните гори и горските култури.

На територията на ДЛС "Ропотамо" гори във фаза на старост са определени за подотдели: 302 „в“ ; 325 „б“ „в“ „г“ „ж“ „д“ „е“ „з“ ; 324 „г“ „з“ ; 344 „а“ „б“ „в“ „г“ ; 348 „а“ ; 435 „а“ „б“ „в“ ; 436 „в“ „г“ „д“ ; 440 „б“ „в“ „г“ „е“ ; 451 „р“ ; 466 „е“ „и“ „к“ ; 467 „д“ ; 469 „ж“ ; 1278 „д“ „е“ ; 1279 „а“ „б“ „в“ „ж“.

Обща площ на отделените гори във фаза на старост – 261.2 ha

Гори, притежаващи потенциал за превръщането им в ГФС в стопанството са установени в Общински горски територии, подотдели: 351 ж, 456 д, 455 ж, 458 е.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост определените насаждения трябва да се оставят на естествената им динамика. В тях не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от ГФС/.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3

Мониторинга на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя може да се провежда веднъж или повече годишно, ако е необходимо сезонно отчитане, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.
2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.
3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.
4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановете за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановете и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване на необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

ВКС 4. ЕКОСИСТЕМНИ УСЛУГИ ОТ КРИТИЧНО ЗНАЧЕНИЕ.

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

На територията на ТП ДЛС „Ропотамо“ са представени типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от Горскостопанския план от 2022 год. и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКСта за територията на ТП ДЛС „Ропотамо“ са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарноохранителните зони 1 и 2 на източници за питейнобитово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не помалка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ДЛС Ропотамо в тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайни зони, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейнобитовинужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на стопанството.

Таблица № 2. Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ДЛС Ропотамо

ДЛС Ропотамо	Отдели
Горски чешми и кладенци	199; 209; 287; 1205; 1277; 323; 334; 340; 435.

ЗАПЛАХИ

1. Намаляване на пълнотата на насажденията под 0.5.
2. Наличие на дървесина в непосредствена близост до водни течения.
3. Извършване на транспортна дейност (подвоз и/или изовз) на дървесина, когато почвата е преовлаженена.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.1

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- ✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е по-висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- ✓ Забрана за използване на голи сечи;

- ✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, които представляват:

1. ГТ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ГТ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. pedunculiflora*, *Q. robur*, *Fr. oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);
7. ГТ попадащи в санитарноохранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

За територията на ДЛС "Ропотамо" са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 4 в следните отдели и подотдели: 316 д, 318 ж,з, 319 д, 323 г, 324 г, 325 д, 466 е,ж,з,и, 468 г, 470 в, 471 а, 474 а, 475 а,б.

ЗАПЛАХИ

1. Замърсяване с битови отпадъци.
2. Извършване на транспортна дейност (подвоз и/или изовз) на дървесина, когато почвата е преовлажнена

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.2

1. Провеждането на стопанска дейност трябва да се извършва съобразно Правилника за определяне, устройство и стопанисване на горите и териториите със специално предназначение. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с поддържане и подобряване на ВКС 4.2.

2. За насажденията с ВКС 4.2.4 са в сила всички мерки, които са посочени във ВКС 3 за крайречните гори.

5. Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието – мъртва дървесина, острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н.

6. Поради опасността от ерозия, трябва да се използват технологични схеми и техника, осигуряващи минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина.

7. След прекратяване на стопанските дейности се извършва рехабилитация на нарушените терени (напр. извозни горски пътища);

8. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията, предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.2

В мониторинга на ВКС 4.2. се включват параметри като здравословно състояние на гората, наличие и интензивност на ерозионните процеси, промени в структурата и състава на насажденията, количество и структура на мъртвата дървесина. Като допълнение се организира мониторинг на параметри, характеризиращи водорегулационните функции на гората, като динамика на лесистостта, ерозионните процеси, степен на повреди по крайречната растителност и др.

За определяне на отклонения в функционалността на тези гори може да се използва мониторинг на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ГТ, представляващи:

- 1. ГТ с наклон над 30° (или помалък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина поголяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;**
- 2. Гори, създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси,**
- 3. Гори, предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. и наклон над 20°;**

От ГТ, включени на територията на ТП ДЛС „Ропотамо“ за тази консервационна стойност се покриват определенията по т.1 и 2.

4.3.1. Насаждения с наклон над 30°: 440 г, 468:9, 470:6, ж.

ЗАПЛАХИ

1. Прилагането на лесовъдски системи, при които пълнотата на насажденията се намля под 0.5.
2. Извеждане на горскостопански мероприятия на каменливи и урвести терени.
3. Използването на техники и технологии нарушаващи почвената покривка.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;
- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат

баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;

- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
 - ✓ При много стръмни терени (31-45°) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
 - ✓ При каменливи и урвести терени (над 45°) да не се провеждат стопански мероприятия;
 - ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
 - ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;
- В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:
- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
 - ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
 - ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

- ✓ краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – през 2÷3 години;
- ✓ дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипей се отчита обема на отложените материали;
- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. и максимум 250 м. и състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и тополови култивари.

На територията на ДЛС Ропотамо по-голямата част от горите са широколистни и представляват бариера за разпространение на пожари, поради което над 98 % от площта на стопанството попада в Средна и Ниска степен на пожарна опасност.

ЗАПЛАХИ

1. Изсичането на широколистни гори в иглолистни.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.4

1. Да не се допуска фрагментация на тези гори. Насажденията с отворен склоп или гори в които е воден дърводобив с висока интензивност са по-предразположени към пожари, тъй като създават предпоставки за увеличаване на тревното и храстовото покритие.
2. В наличните ивици широколистни гори да се запази и поддържа широколистния състав на гората. При стопанисването им да не се допуска понижаване на пълнотата под 0.7 върху цялата площ на ГВКС 4.4. При възобновителните сечи да се използват лесовъдски системи, които подпомагат създаването на групова структура.
3. При липса на подобни ивици да се планира създаването на буферни зони от пожароустойчиви дървесни видове с подходящи схеми на залесяване.
4. Да се разработят планове за борба с пожарите, които включват стандартни оперативни процедури за борба с пожарите и обучение на персонала, съгласно горското законодателство в страната.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.4

При тази ВКС се извършва мониторинг за честотата и площното разпространение на запалванията и пожарите в горскостопанската единица.

ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м;
2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).
3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

Като гори, създадени за защита на инженерни съоръжения (т.4.5.3) са определени по данни от Лесоустройствения проект, следните подотдели: **354** в,г, **466** 9,е,ж,и,к, **467** 3,г, **475** б,в,д,ж,з, **476** 1,2,а,б,к,л,н,о,п, **479** 7, **504** а,е,ж,и, **505** а,з,и,к,л,м, **506** 1,а, **507** 1,б,в,г, **524** д,е,ж, **525** 2,3,4,5,7,8,б,в,г,е,ж,и,к,л, **526** а.

ЗАПЛАХИ

1. Поришена интензивност на провежданите сечи в тези гори.
2. Провеждане на сечи с малък възобновителен период.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5

За насажденията с ВКС 4.5.3 са в сила всички мерки, които са препоръчани за ВКС 4.2 и за ВКС 4.3.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5

След провеждане на лесовъдски мероприятия е необходимо да се следи за изменения във състоянието и изпълнението на функции на гората като защитен фактор.

ВКС 5. ОСНОВНИ ПОТРЕБНОСТИ НА НАСАЛЕНИЕТО

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето и трябва да се оцени потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно Практическо ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България" следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- Дърва за огрев и битови нужди
- Паша и фураж – сено и листна маса
- Гъби
- Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

Управляваните държавни горски територии от ДЛС „Ропотамо“ са 5223,6 ha. Територията на ловното стопанство е разположена в източната част на Бургаска област. На север то граничи с ДГС „Бургас“, на изток с Черно море, на югоизток с ДГС „Царево“ и на юг и запад с ДГС „Ново Паничарево“. Територията на ДЛС „Ропотамо“ е с много висока лесистост, като в нея не попадат селища, а в ловностопанско отношение обхваща част от землища от 3 общини: общ. Приморско: гр. Приморско, с. Ново Паничарево, с. Ясна поляна, с. Писменово, с. Веселие; общ. Созопол: гр. Созопол, с. Крушевец, с. Росен, с. Равна гора, с. Извор; и общ. Бургас: с. Маринка.

Значението на горите в територията е преди всичко като източник на строителна дървесина за нуждите на дървопреработващата индустрия и в много по-малка степен като източник на дърва за огрев за задоволяване нуждите на населението в околните села. Съгласно горскостопанският план на ДЛС „Ропотамо“, средногодишното ползване на дърва е в размер на 6 743 м³, от които населението ползва едва около 1 500 м³. Ниското ниво на ползването на дърва от индивидуални потребители е поради факта, че в обхвата на ДЛС „Ропотамо“ голяма част от дървесните продукти за населението се доставят от общинските гори в района.

Населението от околните селища не е ограничено и отделно от ползването на дърва за огрев, свободно ползва и различни видове недървесни горски продукти (НДГП) за собствени нужди. В обхвата на ДЛС „Ропотамо“ събирането и изкупуването на НДГП не представлява поминък за местното население или за бизнеса, като на територията на стопанството няма регистрирани изкупвателни пунктове за НДГП. Допустимото по ГСП ползване за добив на НДГП в горските територии на ДЛС „Ропотамо“ е единствено сено – 50 т за обезпечаване на дивеча с храна през есенно-зимния сезон. През последните 3 години няма издадени разрешителни за събиране на НДГП, както и няма издадени позволителни за паша на домашни животни.

От гледна точка на ловните дейности, те се извършват съгласно одобрен Ловоустройствен проект. Съобразно ловностопанското райониране на България териториите управлявани от ДЛС „Ропотамо“ попадат в Странджанския район на Сакаро-Странджанската област. Съгласно закона за лова и опазване на дивеча, по отношение на ползвателите, ловните дейности на територията на ДЛС „Ропотамо“ се извършват предимно от самото стопанство. Има и 2 ловни дружинки (Приморско и Созопол), с които са сключени договори за предоставяне стопанисването и ползването на дивеча, съгласно разпоредбите на ЗЛОД и ППЗЛОД. Взаимоотношенията с ловните дружинки са коректни и на професионално равнище. При извършване на горскостопански дейности в излетните дни за лов, служителите на ДЛС „Ропотамо“ уведомяват председателите на съответните дружинки за местоположението на ТП „Държавно ловно стопанство Ропотамо“

горскостопанските дейности, с цел безопасност и за да не пречат различните дейности една на друга.

Богатият на горски ресурси район и малкото ползване от страна на местното население поради ниската му численост, не могат да се смятат като пример за зависимост на населението от дадени горски територии и безалтернативност в приходите на домакинствата от горскостопанските дейности на ДЛС „Ропотамо“.

Това се потвърждава и от проведените консултации с населението и кметствата на околните селища. Данните от консултациите показват също, че местното население не е безалтернативно по отношение ползванията и приходите от горите и поради това може да се смята, че ВКС 5 не се проявява на територията на ДЛС „Ропотамо“, съгласно изискванията на Практическото ръководство "Определяне, стопанисване и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България".

Социалното значение на горските ресурси в ДЛС „Ропотамо“ не могат да бъдат пренебрегвани при дейностите по управлението на горите. Не трябва да се допуска преексплоатация на ресурсите, което в бъдеще би могло да доведе до сериозни социални конфликти. Проблеми биха възникнали също, ако в следствие неправилна търговска политика се намалят количествата дърва за огрев и дървен материал, отделяни за задоволяване на нуждите на местното население. Проблем би възникнал и в случай на повишаване на цената на дървата за огрев и дървения материал в резултат на необходимост от доставянето му от други региони. Не особено доброто социално-икономическо положение на населението не би позволило на местните хора да заплащат по-висока цена.

ЗАПЛАХИ

1. Браконьерство.
2. Замърсяване с битови отпадъци или химически вещества.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ, СВЪРЗАНИ С ВКС 5

Като общи препоръки за управлението на горите в ДЛС „Ропотамо“ с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- ✓ Стопанството трябва да предвижда възможности за задоволяване на нуждите на домакинствата, които средно за страната са определен на около 8 м³ дърва на домакинство за отоплителен сезон;
- ✓ Да се ползват и да се развиват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в горските територии, като това се планира въз основа на програма за ползване базирана на инвентаризация на всички горски ресурси и норми за устойчивото им ползване и възпроизводство;
- ✓ Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
- ✓ Мероприятията да се планират и обхващат цялата територия на горскостопанските участъци;
- ✓ Да се актуализира Горскостопанският план на стопанството, отчитайки действителното състояние на насажденията, както и да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в същия Горскостопански план.

ВКС 6. КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:

1. Горски територии в 500 м ивица около религиозните обекти от Приложение 7 към Практическо ръководство "Определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност в България";

2. Горски територии в 100 м ивица около манастири и други религиозни обекти извън Приложение 7 (църкви, параклиси, оброчища, аязма, текета и др.), древни светилища, окултни средища, археологически паметници и разкопки и др. места важни за съхраняване на духовността, традициите, историческата и културната памет, определени при консултациите с местните хора;

3. Горски територии в 100 м ивица около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, важни за съхраняване на културното наследство и националните традиции, определени при консултациите с местните хора;

4. Горски територии в границите на обекти на недвижимото културно наследство (паметниците на културата) или в техните охранителни зони;

5. Горски територии непосредствено разположени (в 30 м. ивица/ по 15 м от всяка страна на пътеката) по протежение на официално маркирани туристически маршрути и немаркирани, но често използвани туристически пътеки.

6. Горски територии в 50 м. ивица около туристически обекти, както и горски територии с изключителна естетическа и рекреационна стойност (вкл. единични дървета или малки групи дървета – напр. вековни или забележителни дървета), чешми, беседки, образователни маршрути, и др. важни за туризма и образованието места, определени при консултациите с местните хора и активни в района туристически групи, сдружения и компании.

На територията на ДЛС Ропотамо се срещат горски територии, попадащи в 100 м ивица около оброчища. Това е оброчището в местността „Беглик таш“, намиращо се в отдели: **494 7; 495 7.**

ЗАПЛАХИ

1. Залесяване на естествени открити пространства.
2. Битови и химични замърсявания.
3. Антропогенна фрагментираност на насажденията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 6

Да не се планират и провеждат мероприятия, които водят до промяна на ландшафта, облика на местностите и понижаване стойностите на гората като ВКС 6 (напр. голи сечи, краткосрочно-постепенни сечи, възобновителни сечи с голяма интензивност). Особено внимание трябва да се обърне на запазване и по възможност подобряване на естетическите и защитни функции на гората (запазване на мъртви стоящи и лежащи дървета, живи единични и групи дървета с интересни интериорни качества, дървета с хралупи, стари дървета). Оставянето на стоящи сухи дървета трябва да е съобразено с потенциалният риск за здравето и живота на посетителите. В тази връзка се препоръчва в ивицата (с ширина поне 25 м.) непосредствено до ВКС 6 и пътищата (пътеките) водещи до тях, сухите дървета да се повалят и се оставят в лежащо положение. В тази ивица да не се извършват други лесовъдски дейности! През туристическите сезони и периодите на провеждане на традиционните събори, панаири или културни, исторически, религиозни мероприятия на местното население, в отделите на провеждането им да не се извършват дърводобивни, извозни и други горскостопански дейности, нарушаващи духа и спокойното протичане на мероприятията.

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 6

Веднъж на 5 години да се извършва консултация с местната власт, населението, културните и туристически организации за проверка дали определените ГВКС запазват значимостта си съгласно определението за ВКС 6, както и за поява и описване на нови ГВКС на територията на Стопанството.

Ежегодно да се извършва контрол по дейностите предвидени в ГСП, като те се съобразяват с препоръките и указанията за стопанисване на определените ВКС 6.